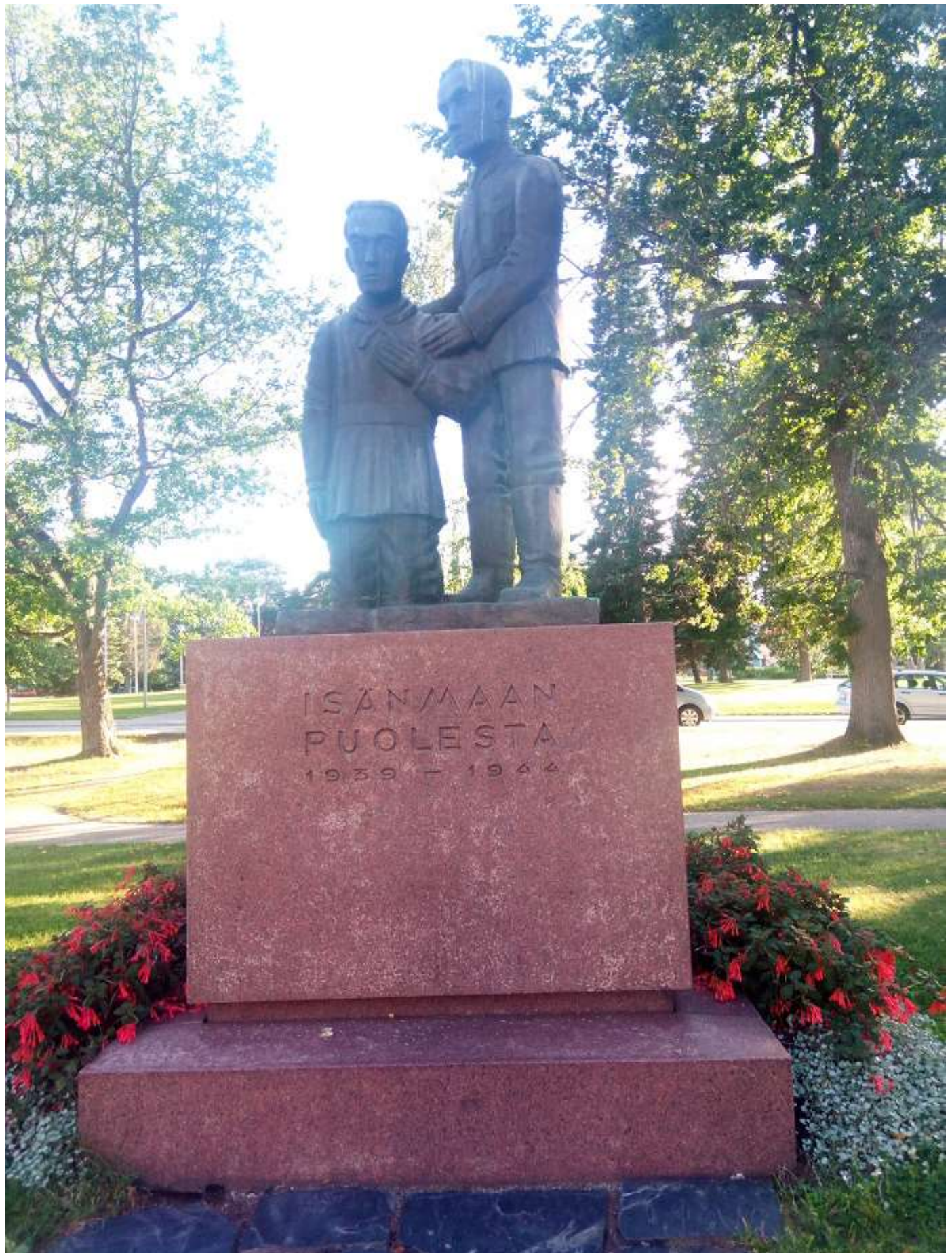

VIESTIKAPULA

Kainuun Reserviupseeripiirin ja Kainuun Reserviläispiirin tiedotuslehti
2018

Viestikapula 2018

Kainuun Reservipiirien yhteinen tiedotuslehti. Perustettu vuonna 1960.

Lehti välittää tietoa yhdistysten menneestä ja tulevasta toiminnasta sekä maanpuolustukseen liittyvistä aiheista.

Julkaisija:

Kainuun Reserviupseeripiiri
Kainuun Reserviläispiiri

Päätoimittaja: Ossi Laine
Jänönpolku 4 88300 Paltamo

Taitto: Ossi Laine

Aineiston toimitus: oj.laine@gmail.com

Lehteen tulevaa aineistoa voi toimittaa jatkuvasti edellä olevaan sähköpostiosoitteeseen sähköpostiviestin rungossa tai liitetiedostona teksti-, word-, tai pdf-dokumenttina.

Toimitus pidättää oikeuden tarvittaessa lyhentää ja muokata tekstejä.

Kannen kuva: Ossi Laine

Kajaanin Sankarihaudan muistomerkki Hyvästijätö, paljastettiin 1955. Muistomerkkin kuvanveistäjä Jooseppi Manninen.

Sisällysluettelo

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Reserviläispiirin puheenjohtajan palsta
- 5 Toiminnanjohtajan palsta
- 6 Puolustusvoimat 100 vuotta
- 7 Maakunnallinen maanpuolustusjuhla Kajaanissa 23.9 2018
- 8 Eurooppalainen turvallinen Suomi
- 9 Kainuun Reservipiireille vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristi
- 11 Itsenäisyyspäivän aatto Hyrynsalmella
- 12 Kainuun Rajavartioston kuulumisia
- 14 Valkoisen armeijan sotajoukkojen muodostaminen Kajaanissa 1918
- 20 Lottaperinnetyö valtakunnallisesta ja Kainuun näkökulmasta
- 22 Kainuun maakunnallinen maanpuolustusjuhla Sotkamossa 2017
- 24 Vapaa Suomi -juhlapäivää vietettiin Kajaanissa
- 23 Kiitos Hyrynsalmelaisille
- 24 Suomi 100 v. - Puolanka 150 v.
- 28 Sotasukupolven reserviupseerit kokivat kovia
- 33 Rukajärven suunnalla
- 36 Vahdin vaihto
- 37 Raportti Rukajärveltä, kaatuneiden etsintää
- 41 Kuhmon Reserviläiset ry 60 v.
- 42 Reservipiirien kevätkokoukset
- 43 Paltamon Reserviläisten toimintaa
- 45 Uutuusteos talvisodasta, Dolinin hiihtoprikaati
- 46 Reservipiirien yhteystiedot
- 48 Hallan jääkäreitä, itäinen etappi 100 v.
- 49 Tule mukaan reserviläistoimintaan

Pääkirjoitus

Ossi Laine

Maanpuolustus kuuluu kaikille

Viime vuonna juhlimme Suomen 100-vuotista itsenäisyyttä. Juhlavuosi sai osakseen runsaasti huomiota ulkomaita myöten. Myös tänä vuonna on muisteltu ja juhlittu hieman toisenlaisia asioita. Puolustusvoimat täyttää tänä vuonna 100 vuotta. Juhlavuoden teemana on: Maanpuolustus kuuluu kaikille. Juhlavuoden 2018 aikana Puolustusvoimat on järjestämässä yli sata yleisötapahtumaa ympäri Suomen. Toimintaa esitellään monipuolisesti vuoden aikana tammikuusta joulukuuhun.

Suomalaisen reserviupseerikoulutuksen käynnistymisestä tuli myös vuoden vaihteessa täyteen 100 vuotta. Vimpelin sotakoulu toimi 28. joulukuuta 1917 – 12. tammikuuta 1918. Kurssille osallistui vajaat 200 miestä ympäri Suomea, suurin osa kuitenkin Pohjanmaalta ja tarkoituksena oli kouluttaa suojeluskunnille joukkueenjohtajia. Vimpelin sotakoulua pidetään ensimmäisenä suomalaisena sotilasoppilaitoksena.

Vuosisata on kulunut myös vuoden 1918 sodasta. Sota alkoi Pohjanmaalla vapaussotana, venäläisten joukkojen aseistariisumisena, mutta se muuttui pian sisällissodaksi. Sodalle on annettu monta nimeä ja kaikille on omalla tavallaan paikkansa. Kansan kahtia jakautuminen oli alkanut jo ennen itsenäistymistä. Valtataistelu kiihtyi äärimmilleen tammikuussa 1918 ja johti lopulta tapahtumiin, joiden vaikutukset heijastuivat yhteiskuntaan pitkän aikaa. Itsenäisen Suomen ensimmäisen vuoden tapahtumat jättivät syvät jäljet suomalaiseen mieleen ja maisemaan. Toivottavasti se opetti ainakin yhden asian suomalaisille. Ei ole muuta tietä kuin sovinnon tie.

Reserviläistoiminta

Puolustusvoimien juhlavuoden teemaan liittyy merkittävänä osana myös vapaaehtoinen maanpuolustus. Reserviläisjärjestöt toimivat vapaaehtoisuuden voimalla ja niille on muotoutunut aikojen saatossa vahva ja toimiva järjestö rakenne.

Vapaaehtoinen maanpuolustustyö käy kovaa kilpailua kaikkien muiden harrastusten kanssa ihmisten vapaa-ajasta. Monet Kainuun yhdistykset ja kerhot painivat saman ongelman kanssa, mistä löytää aktiivisia tekijöitä toimintaan.

Tai miten saadaan nykyinen jäsenistö enemmän aktivoitua. Aktivitektijöiden riittävä määrä on edellytys toiminnan onnistumiselle. Jäsenistön keski-ikä nousee ja tärkeää olisi saada etenkin nuoria tekijöitä mukaan. Toiminta on vaarassa näivettyä vuosien kuluessa, jos pitkään mukana olleet tekijät väsyvät ja uusiutumista ei pääse tapahtumaan.

Lisäksi jäsenyyden päättää eri syistä vuosittain huomattava määrä ihmisiä. Jo pelkästään jäsenyytensä päättäneiden vajeen kattamiseksi uusien jäsenien hankkiminen on tärkeää. Reserviläisliiton toteuttaman kyselyn mukaan liitosta eromiseen nousee esille muutamia syitä: Aika ei riitä, eikä toiminta vastaa odotuksia sekä jäsenmaksun kalleus.

Avainasemassa jäsenistön kannalta on mielenkiintoinen toiminta, onko sitä ja tiedotetaanko siitä riittävästi? Monipuolinen ja kiinnostava toiminta vetää aina mukaansa uusia jäseniä. Tässäkin lehdessä voisi aktiiviset yhdistykset ja kerhot tiedottaa enemmän menneestä ja tulevasta toiminnastaan. Sekin voisi olla omalta osaltaan aktivoimassa muita piirien yhdistyksiä.

Maanpuolustustyötä ei tehdä pelkästään eri reserviläistapahtumissa ja ampumaradoilla. Sitä tehdään myös kodeissa. Siellä jokainen vanhempi on luomassa arvopohjaa, jonka perusteella lapset ja nuoret oppivat arvostamaan isänmaata ja isänmaallisuutta. Niiden arvojen pohjalta rakennetaan tulevaisuutta. Maanpuolustushengen vaalimista pidämme tärkeänä asiana ja Suomessa maanpuolustus on ollut aina perinteisesti koko kansan asia. Yleiselle asevelvollisuudelle löytyy edelleen tänä päivänä vankka kannatus ja tämän toivoisi jatkuvan myös tulevaisuudessa.

Tällä kertaa Reservipiirien tiedotuslehti Viestikapula ilmestyy perinteiseen tapaan, hieman ennen Kainuun maakunnallista maanpuolustusjuhlaa. Tänä vuonna juhlaa vietetään Kajaanissa. Juhla kiertää viestikapulan tapaan vuorovuosina Kainuun eri kunnissa.

Vielä lopuksi kiitos kaikille teille, jotka vastasitte kutsuun ja lähetitte aineistoa tähän lehteen. Lehteä ei olisi, ellei halukkaat kirjoittajat ilman korvausta lähettäisi toivotuista aiheista kirjoituksia julkaistavaksi.

Reserviläispiirin puheenjohtajan palsta

Yhteisellä asialla

Kaksi vuotta puheenjohtajana ovat kuluneet nopeasti. Reserviläisliiton ikäpykälistä johtuen puheenjohtajakauteni jää näihin kahteen vuoteen, jotka ovat olleet mielenkiintoisia. Maanpuolustukseen liittyvät asiat ovat olleet tärkeällä sijalla myös ympäröivässä yhteiskunnassamme.

Sotiemme veteraanien asia on ollut reserviläistoiminnan tärkein osa. Kainuun Reserviläispiiri paikallisyhdistyksineen on ollut aktiivisesti mukana auttamassa kunniakansalaisiamme. Veteraanipolvi ansaitsee kaikkien maanpuolustusjärjestöjemme vahvan tuen ja avun.

Vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä Reserviläisliitto on nostonut painopisteiksi kolme erityistä kokonaisuutta. Nuoret ja nuoria kiinnostavan toiminnan kehittäminen, teemalla Yhdessä eteenpäin liiton, piirien ja yhdistysten nykyistä harmonisempi ja koordinoitummin toimiva kokonaisuus sekä kansainvälistyvä liitto etenkin CISOR-puheenjohtajuuteen liittyvän toiminnan pohjalta ovat olleet tämän vuoden toiminnan kulmakiviä. CISOR on kansainvälinen reservin aliupseerien yhteistyöelin.

Kainuun Reserviläispiiri on pyrkinyt omilla tekemisillään ja hankinnoillaan kehittämään jäsenyhdistystensä toimintamahdollisuuksia. Piiri on hankkinut jäsenhankintaa ja muuta toimintaa ajatellen kookkaan teltan, jota kuluneena kesänä on hyödynnetty erilaisissa tapahtumissa, esimerkiksi Kuhmossa Jyrkänkosken tukikohdan kesän aikaisessa toiminnassa. Videotykillä pystytään tehostamaan kokouksien ja tapahtumien viestintää.

Reserviläispiiri suunnittelee ekoaseen hankkimista jalon ampumaharrastuksen edistämiseksi ja myös vetonaulaksi jäsenhankintatapahtumiin.

Jäsenhankintaan on syytä suhtautua innokkaasti myös Kainuussa. Reserviläisliitto on maamme suurin vapaaehtoisen maanpuolustustyön järjestö 37 000 jäsenellään.

Kainuussa jäsenkehitys on vaihtelevaa, joissakin paikallisyhdistyksissä on ollut lievää kasvua ja joissakin laskua.

Tällä hetkellä Kainuun Reserviläispiirin jäsenmäärä on runsaat 850 henkilöä. Jäsenmäärän perusteella yhdistyksistä suurin on Kuhmo 249 jäsenellä. Kajaanissa on 237, Sotkamossa 120, Suomussalmella 88, Paltamossa 55, Puolangalla 30, Ristijärvellä 20, Hyrynsalmella 19, Vuolijoen 18 ja Ruhtinansalmella 13 jäsentä.

Väistyvä puheenjohtajana kiitän kaikkia jäseniä ja yhteistyökumppaneita kuluneista kahdesta vuodesta. Toivon, että Kainuun Reserviläispiirin ja paikallisyhdistysten toiminta aktivoituu entisestään. Uusia ajatuksia ja uusia jäseniä hyvään järjestöömme tarvitaan.

Kari Kinnunen

Kainuun Reserviläispiiri ry

Puheenjohtaja 2017-2018

Piiritoimistolta tähytettynä

Terho Pelli, toiminnanjohtaja

Piirimme kerhoissa ja yhdistyksessä harrastetaan hyvin monenlaista ja monipuolista toimintaa.

Kulunut vuosi, Suomi 100 –vuotta, on nyt eletty ja takanapäin. Saimme nautti monista hienoista juhlista niin juhliin osallistujina kuin niiden järjestelyjen toimeenpanossakin. Kiitos siitä meille kaikille – takana on todella hieno yhteinen juhluvuosi. Tänä vuonna vietämme Puolustusvoimain 100 – juhluvuotta. Olemme jo olleet mukana Osmo Rasilon sotatie – esitelmätilaisuudessa, joka oli meille yksi juhluvuoden tapahtuma. Puolustusvoimain kesäkiertue on Kajaanissa 18.8. johon toivon mukaan meistä mahdollisimman moni pääsisi osallistumaan. Vieläkö voisimme itse keksiä jotain sopivaa puuhastelua tähän juhluvuoteen liittyen.

Toimintalomakkeet ovat täytetyt ja RU-piiristä perinteiseen tapaan jokainen kerho sen teki määräajassa. RES-piirin osaltakin saimme täytetyksi toimintalomakkeita niin, että liiton tuen saamme. Hyvä näin.

Sähköinen kuntokortti on oikein hyödyllinen väline. Sinne on helppo kirjata liikunta- ja ammuntauuritutukset. Kuntokortista löytyy paljon hyödyllistä tietoa terveysliikuntaan liittyen. Toivon, että sitä käyttäisimme vielä huomattavasti ahkerammin ja kehoitankin teitä vastuunkantajia muistuttamaan oman kerhonne ja yhdistyksenne jäseniä aktivoitumiseen asiassa. Parhaiten kuntokorttia ovat käyttäneet Puolangan Reserviupseerit ja Paltamon Reserviläiset. Kuntokortinkäyttäjien kesken suoritettussa arvonnassa onni suosi Martti Savolaista Kajaanin Reserviupseereista ja Jouko Räsästä Kuhmon Reserviläisistä. Kuntokortti löytyy osoitteesta: www.resul.fi/kuntokortti.

Prosenttiammunnassa olemme valtakunnallisesti pärjänneet varsin hyvin, mutta vaatii meidän kaikkien aktiivista toimintaa. Suomussalmen Reserviupseerit ovat aktiivisimpia Reserviupseeripiirissä.

Vastaavasti Reserviläispiirin paras oli Sotkamons Reserviläiset. Reserviläispiiri olisi ollut varmaan valtakunnan kärkeä ellei viisi yhdistystä olisi ilmoittanut puhtaan nollatuloksen. En usko, että sellainen vastaisuudessa toistuu.

Jäsenhankinta ja –huolto on erittäin haasteellista molemmissa piireissä. Meidän kaikkien vastuunkantajien on ponnisteltava asian hyväksi. Parhaiten onnistuivat piireissään Kajaanin Reserviläiset ja Ristijärven Reserviupseerit.

Olemme nyt jo muutamana vuonna valinneet vuoden Reserviupseerin ja Reserviläisen. Tänä vuonna piirimme Vuoden Reserviupseeriksi nimettiin kapt. Mauno Heikkinen Suomussalmelta ja Vuoden Reserviläiseksi ylik. Jaakko Sand myös Suomussalmelta. Mauno Heikkinen on ansioitunut mm. aktiivisuudesta Suomi 100 – vuotta tapahtumissa ja kerhon talouden kuntoon saattamisessa. Jaakko Sand voitti reserviläisten ampumamestaruuskilpailuissa kaikki pistoolilajit ja valittiin kisojen parhaaksi pistooliampujaksi.

Piirimme kerhoissa ja yhdistyksessä harrastetaan hyvin monenlaista ja monipuolista toimintaa. Kokonaistoiminnan perusteella Suomussalmen Reserviupseerit oli paras Reserviupseeripiirissä ja Paltamon Reserviläiset Reserviläispiirin toiminnassa. Rukajärven pytyyn voitti Puolangan Reserviupseerit.

Kiitän kaikkia toimijoita ja vastuunkantajia ahkeroinista yhteisen meille tärkeäksi katsomamme asian hyväksi.

Maanpuolustus kuuluu kaikille- Puolustusvoimat 100 vuotta

100

Puolustusvoimat

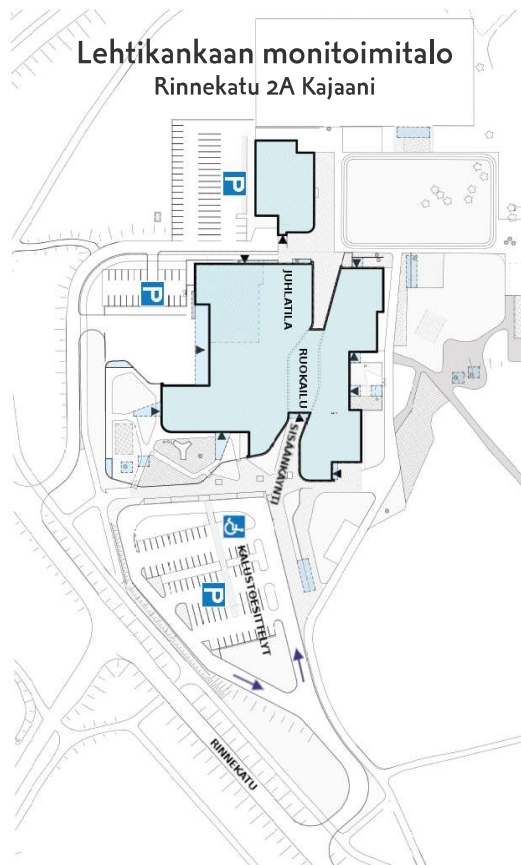
Försvarsmakten • The Finnish Defence Forces

Puolustusvoimat täyttää tänä vuonna 100 vuotta. Juhlavuoden teemana on: Maanpuolustus kuuluu kaikille. Juhlavuoden kunniaksi vuoden 2018 aikana Puolustusvoimat on näkynyt ja kuulunut laajalti. Se on järjestänyt yli sata yleisötapahtumaa ympäri Suomen. Jäljellä on vielä 27.11. Puolustusvoimat 100 -juhlakonsertti, Helsingissä ja 6.12. Itsenäisyyspäivän valtakunnallinen paraati, Mikkelissä.

Vuoden 2018 aikana Puolustusvoimien toimintaa esitellään monipuolisesti tammikuusta joulukuuhun. Satavuotisen toimintansa aikana Puolustusvoimat on koonnut suomalaiset yhteen yhteiskunnan rauhahan ylläpitämiseksi. Varusmiesten, reserviläisten ja Puolustusvoimien palveluksessa olevan henkilökunnan joukossa on laaja joukko eri taustoista tulevia naisia ja miehiä.

Tänä päivänä Puolustusvoimat on moderni organisaatio, jonka toiminta koskettaa meitä kaikkia. Juhlavuoden kunniaksi Puolustusvoimat haluaa jota suomalaisille laajan kuvan yhteiskunnallisesti merkittävästä maanpuolustustoiminnasta. Eri puolilla Suomea on järjestetty muun muassa kalustoesittelyitä, toimintanäytöksiä, konsertteja, paraateja sekä avointen ovien päiviä. Juhlavuoden tapahtumissa kerrotaan viranomaisyhteistyöstä, nykyaikaisesta varusmieskoulutuksesta, reservin kertausharjoituksista ja Puolustusvoimista työnantajana. Puolustusvoimat 100 vuotta näkyy aktiivisesti myös sosiaalisen median kanavilla.

Linja-autokuljetus autottomille kirkkopihalta Lehtikankaan monitoimitalolle ja juhlan jälkeen takaisin.

Kutsu

**Kajaanin
veteraani- ja maanpuolustusjärjestöillä
on kunnia kutsua teidät**

**Kainuun maanpuolustusjuhlan tilaisuuksiin
Kajaaniin sunnuntaina 23.9. 2018**

Juhlatoimikunta

**Kainuun maanpuolustusjuhlan tilaisuudet
sunnuntaina 23.9.2018**

klo 10,00 Jumalanpalvelus, Kajaanin kirkko

klo 10,00 Liturgia, Kristuksen kirkastumisen

klo 11,30 Seppelleenlasku sankarivainajien muistomerkillä

klo 12,00- Ruokailu, lehtikankaan monitoimitalo

13,45 Puolustusvoimien kalustoesittely,
Rajavartioston kalustoesittely, Sotilaskotiauto,
Monitoimitaloon tutustumista

klo 14,00 Pääjuhla, Lehtikankaan monitoimitalo

Tumma-/ arkipuku, paraatipuku, isot kunniamerkit

Eurooppalainen turvallinen Suomi

Teksti: Eero Suutari, kansanedustaja, kokoomus

Uskottava puolustus on turvallisuutemme kannalta tärkeämpi asia kuin monelle muulle eurooppalaiselle valtiolle. Puolustusvoimiemme miesvoima on eurooppalaisessa mittakaavassa todella suuri ja se on jatkossakin säilytettävä sellaisena, ettei maahamme kannata perinteisin asein hyökätä.

Lisäksi seuraavien kymmenen vuoden aikana puolustusvoimien pitää ratkaista useita kaluston ja puolustus suunnitelmien uusimiseen sekä uudenlaisiin turvallisuusuhkiin liittyviä asioita. Ilmavoimat tarvitsevat uutta kalustoa, laivasto samaten. Nämä ovat välttämättömiä hankintoja ja rahat niihin on löydettävä, jotta liikkuvan puolustuksemme uskottavuus säilyy myös jatkossa.

Perinteisen puolustuksen lisäksi joudumme vastaamaan uudenlaisiin uhkiin. Teknologian kehitys on muuttanut sekä turvallisuuden että puolustuksen luonnetta ja meidän on löydettävä ratkaisuja rajat ylittäviin kyberuhkiin. Yhteiskuntamme toimii digitaalisten verkkojen varassa. Jos ne lamaantuvat, koko yhteiskuntamme toiminta uhkaa pysähtyä ja elintärkeät toiminnot vaarantua.

Kyberuhkien rajat ylittävän luonteen vuoksi emme pärjää yksin. Kyberuhkien torjunnassa ja niihin varautumisessa tarvitsemme ehdottomasti eurooppalaisista yhteistyötä. Suomella onkin pitkät perinteet puolustusyhteistyössä; Pohjoismaisen yhteistyön lisäksi olemme Naton erityiskumppani ja eurooppalaisessa yhteistyössä olemme aktiivisesti mukana. Jatkossa Nato-yhteistyötä tulee jatkaa tiiviisti, jos täysjäsenyyttä ei saavuteta, mutta myös eurooppalaisista puolustusyhteistyötä pitää syventää.

Yhteensä 25 EU-jäsenmaata on ilmaissut poliittisen tahtonsa käytännön yhteistyön syventämiseen. Kyberuhkiin vastaaminen on keskeinen alue, jolla tätä yhteistyötä tehdään. On tärkeää, että digitalisaation kehittyessä nopeasti ihmiset säilyttävät luottamuksensa tietojärjestelmiin. Eurooppa ei voi olla uskottava digitaalinen markkina-alue, ellei tietoverkkojen turvallisuudesta ole huolehdittu. Turvallisuuden on oltava sisäänrakennettuna laitteisiin, järjestelmiin ja palveluihin. Euroopan yleistä kyberosaamista on lujitettava, mutta lisäksi Eurooppa tarvitsee yhä enemmän erikoisosaajia – 350 000 uutta kyberosaajaa vuoteen 2022 mennessä.

Toisaalta kyberturvallisuutta ei pidä ymmärtää vain uhkiin ja riskeihin varautumisena, se on nähtävä

mahdollisuutena edistää digitalisaatiota ja teknologian kehittämistä, ja sitä kautta tilaisuutena parantaa kilpailukykyämme. On tärkeää tukea eurooppalaisia kyberturvallisuusyrityksiä sekä kehittää alan osaamista, innovaatioyhteistyötä ja tutkimusta. Eurooppa ei näyttäydy kilpailukykyisenä, ellei mantereella ole omaa eurooppalaista kyberturvallisuusalan liiketoimintaa ja itse tuotettuja ratkaisuja. Kyse on eurooppalaisen kyberomavaraisuuden vahvistamisesta.

Suomella onkin tärkeä asema eurooppalaisen osaamisen kehittämisessä. IT-osaamisemme on perinteisesti maailman huippua ja yhteiskuntamme on edelläkävijä digitalisaation hyödyntämisessä. Olemme nousseet maailman kärkeen myös kyberturvallisuuden kehittämisessä. Viime vuonna Suomeen perustettu Euroopan hybridiosaamiskeskus edistää eurooppalaista yhteistyötä ja tukee Suomen asemaa kyberturvallisuuden osaamiskeskuksena.

Puolustuksen ja turvallisuuden muutos tapahtuu meistä riippumatta. Parasta on siis pysyä kehityksen kärjessä, vahvistaa eurooppalaista yhteistyötä ja pyrkiä myös hyötymään tilanteesta.

Kainuun Reservipiireille vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristi

Teksti: Ossi Laine

Kuva: Seppo Tuhkanen

Kainuun Reservipiireillä (Kainuun Reserviupseeripiiri ja Kainuun Reserviläispiiri) on otettu käyttöön yksiluokainen myönnettävä ansioristi, Kainuun vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristi. Ansioristin on suunnitellut Martti Huusko.

Ansioristi on perusmuodoltaan Yrjön risti, jossa neljän kolmion kärjet kohtaavat keskellä ristiä. Ristin keskellä on kaksi pyöreää kilpeä. Keskellä olevassa kilvessä on Kainuun maakuntavaakunan mukaisesti kuusikuvio. Tämä kuvio symbolisoi Kainuun maakuntaa ja siinä toimivia maanpuolustusjärjestöjä. Ulommalla kehällä on suurempi pyöreä kilpi, jossa on symmetrisesti ristin sakaroiden välissä pareittain yhteensä kahdeksan havumiekkää. Nämä havumiekat osoittavat Kainuun kuntien lukumäärää, joissa maanpuolustusjärjestöt toimivat.

Ansiomerkin nauhassa ovat Kainuun maakuntavärit, vihreä ja keltainen. on risti, pyöreä kilpi, jossa on kahdeksan kuusenhavua maakunnan nykyisen kuntamäärän mukaan sekä keskellä Kainuun maakuntaan liittyen kuusikuvio.

Kainuun vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristi myönnetään näissä säännöissä jäljempänä määriteltyjen kriteerien perusteella pitkäaikaisesta ja merkittävästä toiminnasta Kainuun maakunnan maanpuolustustyön hyväksi.

Kainuun vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristiä voidaan eri päätöksellä myöntää myös yhteistyökumppaneille ja tukijoille.

Ansiorististä säädetään seuraavaa:

1.

Kainuun vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristin myöntää Kainuun reservipiirien yhteistyötoimikunta (PYT), joko jommankumman piirin hallituksen oman esityksen tai hallituksille tulleitten esitysten perusteella.

2.

Kainuun vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristi on metalliin lyöty hopeinen yrjönristi, jonka pyöreässä keskusmedaljongissa on hopeisen, Kainuun koskia kuvaavan aaltokoron päällä viisi kuusta kuvaamassa kainuulaista vaaramaisemaa. Ristin kunkin sakaran välissä on kaksi kuusenhavua.

Ansioristeihin kuuluva nauha on 33 mm levyinen kelta-vihreä nauha. Nauhan värit ovat Kainuun maakunnan värit.

3.

Kainuun vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristi voidaan myöntää henkilölle, joka on vähintään 15 vuotta toiminut ansiokkaasti yhdistys- tai piiritasolla kainuulaisen maanpuolustuksen hyväksi.

Kainuun vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristi voidaan myöntää myös muulle henkilölle, joka on vähintään 15 vuoden ajan tuloksellisesti edistänyt kainuulaisen maanpuolustuksen asiaa taikka huomattavalla ja pitkäaikaisella panoksella tukenut kainuulaista maanpuolustusta.

Kainuun vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristi myönnetään aina numeroituna.

MUITA MÄÄRÄYKSIÄ

4.

Ansioristin mukana annetaan Kainuun reservipiirien luottamusjohdon allekirjoittama kunniakirja.

5.

Kainuun reservipiirit ovat velvollisia pitämään luetteloa myönnettyistä ansioristeista.

6.

Aloitteen ansioristin myöntämiseksi voi tehdä Kainuun Reserviupseeripiirin hallitus, Kainuun Reserviläispiirin hallitus tai jommankumman piirin alainen yhdistys.

Piirien yhteistyötoimikunta (PYT) päättää vuosittain jaettavien mitalien ajankohdasta ja paikasta.

Kainuun vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristien ensimmäinen jakotilaisuus Hyrynsalmella 5.12.2018. Kuva: Huzza/Martti Huusko

Myönnetyt Kainuun vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristit 6.12.2017

Num.	sotilasarvo	nimi	ehdottaja
6	Yliluutnantti	Veijo Kesäläinen	RU-piiri
7	Alikersantti	Seppo Tuhkanen	RES-piiri
8	Ylivääpeli	Martti Huusko	PYT
9	Majuri	Pekka Räihä	PYT
10	Sotilasmestari	Lasse Haikola	S-salmi RES
11	Kapteeni	Erkki Heinonen	Paltamo RU
12	Luutnantti	Rainer Horsma	S-salmi RU
13	Vääpeli	Ari Häkälä	Paltamo RES
14	Alikersantti	Paavo Karjalainen	Kajaani RES
15	Vääpeli	Matti Kemppainen	Hyrynsalmi RES
16	Kapteeni	Vaito Kääriäinen	Kuhmo RU
17	Majuri	Tapani Piippo	Puolanka RU
18	Kapteeni	Martti Savolainen	Kajaani RU
19	Ylikersantti	Lauri Tiiliharju	Kuhmo RES
20	Ylikersantti	Heikki Tuura	Vuolijoki RES
21	Ylivääpeli	Kalevi Valtanen	Sotkamo RES
22	Kersantti	Heikki Väisänen	Puolanka RES

Itsenäisyyspäivän aatto 2017 Hyrynsalmella

Teksti: Terho Pelli

Kuva: Huzza / Martti Huusko

Ensimmäiset numeroidut Kainuun vapaaehtoisien maanpuolustuksen ansioristit luovutettiin seuraaville henkilöille vasemmalta alkaen: Martti Huusko, Pekka Räihä, Veijo Kesäläinen, Seppo Tuhkanen.

Sinivalkoiset kakkukahvit

Hyrynsalmen reserviläisjärjestöt yhdessä Camping Vonkan väen kanssa päätti Suomi 100 vuotta teemalla tarjota sinivalkoiset tätekakkukahvit hyrynsalmelaisille. Kahvilla kävijöitä oli n. 100 henkilöä.

Palkitut näyttivät olevansa varsin tyytyväisiä saamaansa huomioimisesta. Palkittujen puolesta kiitospuheen piti Kainuun Reserviupseeripiirin kunniapuheenjohtaja Veijo Kesäläinen.

Kainuun vapaaehtoisien maanpuolustuksen ansioristien jako

Samaan aikaan 5.12. klo 16.00 jaettiin ensimmäiset Kainuun vapaaehtoisien maanpuolustuksen ansioristit. Jaoin 17 ansioristia. Neljä ansioristia oli piirien ehdottamia ja loput sitten eri kerhojen ja yhdistysten. Camping Vonkka oli historiallisesti mitä parhain, koska tätä kautta 100 vuotta sitten meni n. 400 jääkärikoulutettavaa Hallan jääkäripirtille ja edelleen Saksaan. Tällä alueella oli suomalaisten koulutuskeskus ja tästä lähdettiin kesäkuun alussa 1941 jatkosotaan. Täällä kentällä oli 4.6.1942 Mannerheimin 75 –vuotissyntymäpäivän kunniaksi paraati.

Lipunnosto

Ilta huipentui sitten klo 18.00 suoritettuun lipunnostoon. Kunniavartiossa seisoivat kaksi reserviläistä lumipuvuissaan. Onnittelupuheen 100 vuotiaalle Suomelle piti evl.evp. Seppo Pussinen. Tapahtuman jälkeen menimme vielä juomaan sinivalkoiset tätekakkukahvit.

Kainuun Rajavartioston kuulumisia

Teksti: Majuri Mika Keränen, rajavontaupseeri Rajatoimisto / Kainuun rajavartioston esikunta

Kuvat: Kainuun rajavartiosto

Kainuun rajavartioston toiminta-alueena on Kainuu ja Koillismaa, joissa toiminta kohdentuu valtakunnan itärajaan rajoittuviin Kuhmoon, Suomussalmelle ja Kuusamoon. Toiminta-alueellaan rajavartiosto vastaa lakisääteisistä tehtävistä, joita ovat Venäjän vastaisen rajan valvonta, rajatarkastukset rajanylityspaikoilla, rikostorjunta, pelastus- ja avustustoiminta ja sotilaallisen maanpuolustuksen sekä alueellisen koskemattomuuden valvonnan tehtävät.

Kelkkapartio Kuusamossa tarkastamassa raja-aukon kuntoa.

Kainuun rajavartioston organisaatioon kuuluu viisi rajavartioasemaa ja esikunta. Kuhmon, Suomussalmen ja Kuusamon taajamissa sijaitsevat rajavartioasemat vastaavat pääosin Kainuun rajavartioston Venäjän vastaisen 406 kilometriä pitkän maastorajan valvonnasta. Rajavartioasemista Vartiussalmi ja Kortesalmi vastaavat rajatarkastuksista Vartiussalmen ja Kuusamon kansainvälisillä rajanylityspaikoilla sekä Kajaanin ja Kuusamon lentoasemilla.

Kainuun rajavartioston komentaja, eversti Matti **Saasmaa**, johtaa vartioston toimintaa apunaan Kajaanissa sijaitseva esikunta, jossa työskentelee noin 30 henkilöä. Kainuun rajavartioston kokonaisvahvuus keväällä 2018 on noin 200 henkilöä, 31 rajakoiraa ja yhteensä yli 100 autoa, moottorikelkkaa ja mönkijää.

Rajojen valvonta

Venäjän vastaisen maastorajan valvonnalla varmistetaan rajan koskemattomuus ja rajaturvallisuuden ylläpitäminen korkealla tasolla. Kainuun rajavartiostoon on saatu lähes kymmenen vuoden tauon jälkeen uusia rajavartioita sekä Rajavartiolaitoksen sisäisinä siirtoina, että suoraan

rajavartijan peruskursseilta rekrytoituna. Tämä henkilöstö on kohdennettu pääosin itärajan valvonnan vahventamiseen. Partioinnissa korostuvat liikkuvuus ja tekninen valvonta, myös Vartiointolaivueen helikopterit auttavat itärajan koskemattomuuden valvonnassa Kainuun rajavartiostoa.

Kainuun rajavartioston toimintakyky on huippuluokkaa kaikkina vuorokauden aikoina vuodenajasta riippumatta. Johtamisjärjestelmä on rakennettu siten, että johtamisvalmius on koko ajan olemassa joka tilanteessa. Reaaliaikaisella tilannekuvalla varmistetaan oikea-aikainen tilanteisiin reagointi. Rajojen valvonnan toimintamallia ja koiratoimintaa kehitetään jatkuvasti.

Rajatarkastukset

Rajanylitysten määrä kääntyi laskuun syksyllä 2016 tupakkalain uudistuksen myötä, mikä vaikutti suomalaisten lähialuematkailun vähenemiseen. Vuoden 2017 aikana rajanylitysmäärät vähenivät edelliseen vuoteen verrattuna Kainuussa ja Koillismaalla yhdeksän prosenttia ja vuoden 2018 alkupuolella ylitysmäärät ovat olleet edelleen laskussa.

Vähennystä on suomalais-
ten matkustajien osalta,
mutta venäläisten mat-
kustaminen on puolestaan
jossain määrin lisääntynyt.
Keskeisin syy venäläisten
matkustajien määrän lisää-
ntymiseen on ruplan vahvis-
tunut kurssi. Rajaliikenne
on pääosin paikallista raja-
liikennettä, jossa lähialueel-
la asuvat venäläiset tekevät
Suomeen lyhyitä ostosmat-
koja. Lentoasemilla liikenne
on kausiluontoista keskit-
tyen lähinnä vuodenvaih-
teen tienoille. Vuonna 2017
lentoasemien kautta mat-
kusti yhteensä reilut 9100
viisumivollista matkusta-
jaa.

Kainuun rajavartiostossa testataan maastoajoneuvoja haastavissa olosuhteissa.

Rikostorjunta

Kainuun rajavartioston havaitsemat laittomuudet ja rikkomukset painottuvat rajaliikenteeseen. Esimerkiksi rajanylityspaikalla havaitun epäillyn rattijuopumuksen osalta Kainuun rajavartiosto hoitaa tapauksen esitutkinnan tarkkuusalkometrikoea ja ajokielttoon määräämistä myöten itsenäisesti.

Kainuun rajavartiostossa rikostorjunnan tehtäviä suoritetaan rajatarkastusten ja rajojen valvonnan yhteydessä ja niiden jatkotoimenpiteinä niin rajanylityspaikoilla kuin maastossakin. Viranomaisyhteistyö on tiivistä etenkin poliisin, Metsähallituksen ja tullin kanssa. Poliisin kanssa järjestetään yhteisiä valvontaiskuja esimerkiksi maastoliikenteen valvonnassa keväisin ja Metsähallituksen kanssa erävalvonnassa syksyisin.

Turvallisuustehtävät harvaan asutulla alueella

Kainuun rajavartiosto tekee yhteistyötä poliisin, pelastusviranomaisten ja ensihoidon toimijoiden sekä Metsähallituksen kanssa. Harvaan asutulla alueella toteutetaan lähimmän partion periaatetta, joka tarkoittaa sitä, että esimerkiksi liikenneonnettomuuden sattuessa raja-alueella tehtävä tulee hätäkeskuksesta myös rajavartioston johtokeskukseen,

jossa tehdään tilanteenarviointi ja päätös mahdollisesta rajavartioston partion lähettämisestä tehtävään yhteistoiminnassa pelastusviranomaisen kanssa.

Hyvin usein rajavartioston partio on esimerkiksi Vartiuksen rajanylityspaikan lähialueella tapahtuneessa liikenneonnettomuudessa ensimmäinen paikalle tuleva viranomainen.

Vartiuksen lähialueella rajavartiosto osallistuu myös ensivastetoimintaan. Toimintaan valittu henkilöstö on koulutettu Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän Ensihoitokeskuksen järjestämällä ensihoidon kursseilla ja ensivastetehtäviin osoitettu KR:n ajoneuvo on varustettu ensihoidon välineillä. Kainuun rajavartioston ensivastepartio kykenee kiireellisiin ensihoitotoimenpiteisiin varsinaisen ensihoitoyksikön ohjauksessa. Kokemukset ja asiakaspalaute ovat olleet positiivisia. Vuosittain pelastus-, etsintä- ja ensivastetehtäviä on noin 60.

Kainuun rajavartiosto on harvaan asutulla raja-alueella monipuolinen turvallisuusviranomainen, jonka toiminnan arvoja ovat luotettavuus, ammattitaito ja yhteistyökyky.

Valkoisen armeijan sotajoukkojen muodostaminen Kainuussa 1918

Teksti ja kuvat: Hannu Romppainen

Suomi julistautui itsenäiseksi Venäjältä joulukuussa 1917. Leninin johtama neuvostohallitus tunnusti Suomen itsenäisyyden, mutta maahan jäi yhä kymmeniätuhansia venäläisiä sotilaita vastoin Suomen hallituksen eli senaatin tahtoa. Suomessa puhkesi 27. - 28.1.1918 sota, jossa senaatin joukot (valkoiset) ja aseelliseen kapinaan nousseet punakaartit (punaiset) ottivat yhteen ulkovaltojen tukemina. Saksa tuki valkoisia ja bolsevikkien Venäjä punaisia. Venäläisten joukkojen aseistariisunta eli vapaussota muuttui kapinan ja vallankumousyrityksen takia sisällissodaksi. Kainuu päätyi helmikuun alussa valkoisten komentoon, kun Kajaanin aseistettu punakaarti antautui jäätyään eristykseen valkoisten tukialueen sisälle. Valkoiseen armeijaan liittyi Kainuusta yli 2 300 miestä, joista noin 1 200 oli vapaaehtoisia suojeluskuntalaisia ja noin 1 100 kutsuntojen kautta otettuja asevelvollisia. Kainuu kuului Pohjois-Savon ja Kajaanin sotilaspiiriin, jonka esikunta sijaitsi Kuopiossa. Sotilaspiirin päällikkönä toimi ratsumestari Carl Wilhelm Malm. Kainuusta muodostettiin Kajaanin alasotilaspiiri. Kajaanin alasotilaspiiriin piiripäälliköksi nimitettiin maaliskuussa 1918 kapteeni Karl Hilén, joka oli aiemmin palvellut Venäjällä tsaarin armeijassa.

Vapaaehtoiset Kajaanin sissit

Järjestysvalta oli murentunut Suomessa Venäjän maaliskuun 1917 vallankumouksen jälkeen. Kansalaiset alkoivat perustaa suojakseen aseellisia kaarteja. Bolsevikkien vallankumous Venäjällä ja marraskuun suurlakko Suomessa kiihdyttivät suojeluskuntien ja työväen järjestyskaartien perustamista myös Kainuussa. Suojeluskuntien yhteistyön tiivistämiseksi perustettiin 24.1.1918 Kajaanin Sissi-Rykmentti. Kainuun suojeluskunnat säilyttivät omat nimensä kotipaikkakunnillaan, mutta rintamalla niiden jäsenet kuuluivat Kajaanin Sissi-Rykmenttiin. Nimestään huolimatta Kajaanin Sissi-Rykmentti ei täyttänyt rykmentille vaadittavaa 2 000 miehen vahvuutta. Kajaanin Sissi-Rykmentti ei osallistunut yhtenäisenä joukko-osastona rintamataisteluihin. Rykmentin rintamakomennuskuntaan kuului erillisiä komppanioita ja osastoja, joiden yhteenlaskettu vahvuus oli noin 600 Kajaanin sissiä. Rykmentin kotirintamajoukkoihin eli ns. sisäosastoon kuului yli 500 miestä.

Rykmentin ylipäällikkönä toimivat 24.1. - 30.1.1918 vanhan väen luutnantti Evert Lindberg, 30.1. - 2.3.1918 Kajaanin postimestari Teodor Strömberg ja 3.3.1918 alkaen kapteeni Karl Hilén. Kajaanin alasotilaspiirin ja Kajaanin Sissi-Rykmentin käskyvaltasuhteet olivat aluksi sekavat. Kainuun puolustuksesta vastasi Kajaanin alueen keskusesikunta. Sotilaspiirin keskusesikunnan alaisuudessa toimivat suojeluskuntien paikallisesikunnat. Paikallisesikunta valvoi, että niiden alaisilla kyläsuojeluskunnilla oli asianmukainen päällikkö, esikunta ja yleensä järjestely. Kyläsuojeluskuntia oli Kainuussa sodan päättyessä 1918 yhteensä 57. Kainuun suojeluskuntien kirjoilla oli vapaussodan lopussa arviolta noin 3 000 miestä, joista osa vapaaehtoisia ja osa kutsuntojen kautta määrättyjä. Paikalliset suojeluskunnat suorittivat lähinnä vartiotehtäviä maanteiden ja itärajan suunnassa. Ne toimivat myös vapaaehtoisten värvääjinä Kajaaniin ja rintamalle.

Vuoden 1918 sotaa voidaan pitää amatöörien sota, koska rintamalle lähteneille joukoille ei ehditty antaa perusteellista sotilaskoulutusta. Itsenäisen Suomen armeija perustettiin kiireellä melkein tyhjästä, sillä Suomessa ei ollut omaa sotaväkeä vuoden 1901 jälkeen. Joukkojen aseistus ja varusteet olivat sodan alussa kirjava. Aseotteita oli suojeluskunnissa monin paikoin harjoiteltu vain puukivääreillä ja sekalaisilla metsästysaseilla. Aktivistit toivat 19.1.1918 Kuopiosta Kajaaniin kuusi Lewis-pikakivääriä, joihin oli vain 50 patruunaa. Kajaanin suojeluskunta sai ensimmäiset Berdan-kiväärit venäläiseltä sotilaskomennuskunnalta, joka riisuttiin aseista Kajaaniin 28.1.1918. Helmikuun alussa haettiin Oulusta Kajaaniin nelisensataa japanilaista kivääriä ja yksi venäläinen konekivääri. Vähitellen aseistus yhtenäistyi, kun Pohjanmaalta tuotiin Kainuuseen venäläisiltä otettuja ja kolmenlinjan sotilaskivääreitä.

Ensimmäisinä rintamalle ehtineet vapaaehtoiset suojeluskuntalaiset lähtivät matkaan pääasiassa omissa siviilivaatteissa ja jalkineissa. Useimmilla miehillä oli ainoana sotilaallisena tunnuksena vasempaan käsivarteen kiinnitetty valkoinen nauha, johon oli painettu tai ommeltu joukko-osaston nimi. Varusteet yhdenmukaistuivat vasta, kun sotilaspiireihin perustetut räätili- ja suutariverstaat saivat valmistettua sotajoukoille riittävästi univormuja ja jalkineita.

1918 Kajaanin sankaripatsas

Kajaanissa sotajoukkojen huolosta vastasi Pääintendentuurin alainen Kajaanin intendenttipiirikonttori, joka sai varusteita ja tarvikkeita etupäässä Kuopiosta ja Mikkelistä. Suurin haaste liittyi joukkojen muonitukseen, sillä Kainuussa kärsittiin elintarvikepulasta.

Päällystö oli koulutukseltaan epäyhtenäistä. Se koostui vanhan väen upseereista, Saksassa koulutetuista jääkäreistä, sodan aikana koulutetuista reserviupseereista, Venäjän sotakouluista valmistuneista suomalaisista sekä ulkomaalaisista vapaaehtoisista upseereista. Sissikomppanioissa oli joukkueenjohtajina muutamia Vimpelin kurssin ja Vöyrin sotakoulun käyneitä aliupseereita. Suojeluskuntiin miesten kouluttajiksi saatiin joitakin vanhan sotaväen käyneitä aliupseereita, mutta heidän tiedot ja taidot olivat peräisin 1890-luvulta.

Alipäällystön koulutusta varten Kajaanin seminaarilla aloitettiin 6.3.1918 aliupseerikurssit. Koko sodan aikana päästötodistuksen näiltä kursseilta sai yhteensä 90 miestä. He toimivat apukouluttajina ja ryhmänjohtajina rintamalla ja kotijoukoissa. Kurssin käyneet ylennettiin tavallisesti korpraaleiksi tai kersanteiksi. Muutamat vanhan väen entiset aliupseerit korotettiin varaväepeleiksi. Aliupseerikurssin opettajina toimi muun muassa jääkäreitä, jotka olivat samaan aikaan Kajaanissa kouluttamassa asevelvollisia sissijääkäreitä. Kajaanin Sissi-Rykmentissä ainoana jääkärinä palveli kuularuiskuosaston päällikkö jääkärivärikki J. B. Jauhiainen. Kuularuisku eli konekivääri oli vapaussodan tuhoisin ase.

Kajaanin sissien kuularuiskuosastoon kuului joukkueen verran miehistöä.

Ensimmäinen sissikomppania lähti Elja Rihtniemen johdolla Mäntyharjun rintamalle 12.2.1918. Tässä komppaniassa oli myös 17-vuotias kajaanalainen lyseolainen Urho Kekkonen. Kajaanin sissit olivat osallistuneet tätä ennen jo Kuopion valtaukseseen. Metsänhoitaja Oskari Rönkä johti toista sissikomppaniaa, joka siirtyi Mäntyharjulle 16.3.1918. Lisäksi Kajaanista lähetettiin Länkipohjan retkikunta, Heikinheimon hiihtojoukkue Satakunnan rintamalle, Antrean joukkue sekä pienempiä täydennyksiä Savon rintamalle. Kajaanin sissien pääjoukko kävi asemasodan kaltaista sotaa Mäntyharjun rintamalla Etelä-Savossa. Joukkojen siirrot ja huolto tapahtuivat rautateitse Savon rataa pitkin. Mäntyharjulla ei ollut yhtenäistä rintamalinjaa, vaan linjaa valvottiin yksittäisistä taloista ja taloryhmistä käsin. Niiden välissä oli erämaataipaleita ja ”ei-kenenkään maata”. Näissä oloissa Kajaanin sissien taidot pääsivät oikeuksiinsa, koska he suorittivat hiihtäen ja rekikuljetuksin vartio- ja partiomatkoja sekä iskuja punaisten selustaan. Kajaanin sissien rintamakomennuskunnassa oli Mäntyharjulla 1. ja 2. komppania sekä kuularuiskuosasto. Lisäksi siihen kuului huoltojoukkoa, kuten lääkintämiehiä (sanitäärejä), hevosmiehiä ja muonittajia. Kajaanin sissien rintamakomennuskunta liitettiin 21.4.1918 Pohjois-Savon rykmentin I pataljoonaan. Pataljoonan komentajaksi määrättiin reservin luutnantiksi ylennetty Elja Rihtniemi.

Kajaanin Sissi-Rykmentin sisäosasto toimi vartio- ja koulutustehtävissä Kajaanissa. Siihen kuului kaksi kaupunkilaiskomppaniaa ja yksi maalaiskomppania. Maakunnasta Kajaaniin saapuneet vapaaehtoiset sijoitettiin aluksi maalaiskomppanian kirjoille. Muutaman päivän pikakoulutuksen jälkeen useimmat maalaississit siirrettiin rintamakomennuskuntaan. Sisäosaston yhteydessä toimi alaikäisistä muodostettu poikaosasto nimeltään Kivekkäät. Nämä 12 - 16-vuotiaat pojat olivat erilaisissa lähetti- ja kansliatehtävissä, puhelinkeskuksen hoitajina ja aputyövoimana keittiöllä. Esikunnan puhelinkeskuksessa palveli myös joitakin tyttöjä. Kajaanin ja maalaispitäjien naiset tukivat sotatoimia valmistamalla villavaatteita, lumipukuja ja muita varusesineitä. Kajaanin seminaarille perustettiin ruokala, jossa muonitettiin kaikkia kaupungissa olleita sotajoukkoja. Rintamalle lähti Kainuusta ainakin 15 naista ja tyttöä lääkintäjoukkoihin ja muonitustehtäviin.

Värvätyt joukot ja asevelvolliset sissijääkärit

Vapaussodan alussa valkoiset turvautuivat vapaaehtoisten suojeluskuntalaisten lisäksi värvätyihin eli palkattuihin asevelvollisiin. Kainuusta värvättiin noin 50 miestä 2. krenatöörirykmentin II pataljoonaan eli Savon pataljoonaan Kuopioon. Krenatööripataljooniin oli mahdollista värväytyä tiukan seulan läpi paikallisen suojeluskunnan luotettavuuslausunnon perusteella. Savon pataljoona lähti Kuopiosta Mäntyhajalle siviilivaatteissa vailla kunnollista sotilaskoulutusta. Se kärsi ankan tappion Hillosensalmen pysäkin valtausyrityksessä 3.3.1918. Värvätyen osaston johtaja ruotsalainen vapaaherra Gabriel Cronstedt ei osannut suomenkieltä, mikä vaikeutti johtamista. Samanaikaisesti käydyissä Hillosensalmen ja Mouhun taisteluissa joukkojen johtamista ja yhteistoimintaa häiritsi viestikaluston puute. Käskyjen ja tietojen välittäminen oli yleensä hidasta, koska viestin toiminta perustui maastossa etupäässä ratsu- ja hiihtolähetteihin.

Valkoisen armeijan voitto vuoden 1918 sodassa perustui punaisia parempaan sodanjohtoon ja joukkojen laajamittaiseen tuotantoon. Tässä ratkaiseva merkitys oli Saksasta Suomeen palanneilla jääkäreillä. Vapaussotaan osallistui 26 kainuulaista jääkäriupseeria ja -aliupseeria. Suomen senaatti otti käyttöön yleisen asevelvollisuuden vuoden 1878 asevelvollisuuslakiin nojaten. Kaikki 21 - 40-vuotiaat miehet määrättiin kutsuntoihin. Asevelvollisuuskutsunnat aloitettiin Kajaanissa 4. - 5.3.1918 ja sen jälkeen ympäri kihlakuntaa. Vakinaisen väen rintamajoukkoihin määrättiin pääasiassa 21 - 25-vuotiaat asekuntoiset

miehet. Muut asevelvolliset sijoitettiin kotirintaman suojeluskuntiin ja Kainuun rajapitäjissä myös Suomen itärajan vartiointiin.

Valkoisen armeijan keihäänkärjen muodostivat jääkärien johtamat ja kouluttamat jääkäripataljoonat. Vakinaiseen väkeen kutsunnoista määrätyt kainuulaiset komennettiin aluksi alokaskoulutukseen Kajaaniin, jossa muodostettiin 8.3.1918 alkaen kaksi komppaniaa. Tästä joukosta käytettiin nimeä Kajaanin Sissi-Jääkäripataljoona, vaikka kyseessä ei ollut mikään itsenäinen sotatoimiyksikkö, eikä sen vahvuus vastannut pataljoonan vahvuutta. Kajaanin sissijääkäriin kuului noin 400 asevelvollista. Kajaanin Sissi-Jääkäripataljoonan päällikkönä toimi vaasalainen jääkärikapteeni Per Ekholm. Kajaanin sissijääkärien ensimmäinen osa vietiin rautateitse vajaan kolmen viikon pikakoulutuksen jälkeen Kuopioon, jossa se liitettiin V jääkäripataljoonaan. Sissijääkärien komppaniassa puhkesi Kajaanissa ennen lähtöä 26.3.1918 sotilaskapina. Kapinan johtajat ammuttiin sota oikeuden päätöksellä. Viides jääkäripataljoona lähti huhtikuun alussa Kuopiosta Tampereen piiritykseen ja sieltä Viipurin valtaukseseen. Jääkäriyliluutnantti Bertel Pauligin johtama Kajaanin komppania koki pahimman tappionsa Viipurissa 26.4.1918.

Kajaanin sissijääkärien jälkijoukko liitettiin XVII jääkäripataljoonaan ja vietiin huhtikuussa 1918 Viipuriin. Tämä pataljoona sai lähinnä vain vartio- ja varmistustehtäviä takalinjoilla, koska joukossa oli myös punahenkisiä asevelvollisia. Seitsemännentoista jääkäripataljoonan vartiokomppania lyötiin pahoin hajalle Viipurin eteläpuolella Nuoraan taistelussa 27.4.1918. Jääkäripataljoonista ylijääneet asevelvolliset komennettiin täydennysmiehistöksi kolmeen Kajaanissa perustettuun reservikomppaniaan. Reserviväkeen sijoitettiin etenkin vanhempia ikäluokkia ja niitä, joita valkoiset pitivät potentiaalisina punakaartilaisina. Varaväkeen kasketyistä noin 400 miehestä lopulta vain 290 lähetettiin Kuopioon. Puolensataa kainuulaista siirrettiin reserviväestä VI täydennyspataljoonan kautta XVII jääkäripataljoonaan. Reserviväen päällikön tehtäviä hoiti varaväpeli Juho Korhonen.

Rajavartiostot ja Malmin retkikunta

Suomelta puuttui vapaussodan alkaessa vakinainen rajavartiolaitys. Kainuusta pakeni kapinan aikana satoja kutsuntaikäisiä nuorukaisia itärajan yli Venäjän Karjalaan. Valkoiset pelkäsivät aiheellisesti myös punaisten mahdollisia hyökkäyksiä selustaan. Ylipäällikkö Mannerheim määräsi 27.3.1918 kapteeni Karl

Hilénin järjestämään itä-
rajan vartiointiin Kajaanin
kihlakunnan korkeudella.
Suomussalmen, Hyryn-
salmen ja Kuhmoniemen
suojeluskunnat vartioivat
350 miehen voimin Venä-
jän vastaista valtakunnan
rajaa. Rajavartiostoihin
sijoitettiin sekä vapaaeh-
toisia että kutsunnoissa
sotaväkeen määrättyjä
asevelvollisia. Suojelus-
kuntien rajavartiostoilla oli
liikkuvia partioita ja kent-
tävartioita rajanpinnassa
sekä kasarmeja kauempa-
na takalinjoilla.

Kainuun Museon 1918- näyttely

Ratsumestari C. W. Malm johdatti maaliskuussa 1918 vapaaehtoisjoukon valloittamaan Vienen Karjalaa. Tähän Malmin retkikuntaan liittyi noin 370 miestä, joista noin 70 oli kainuulaisia. Vienen Karjalan valloitus ei onnistunut. Retkikunnan läsnäolo Vienen Karjalassa hyödytti kuitenkin Kainuun puolustamista, koska eteentyönnettynä etuvartiona retkikunta vaikeutti punaisten hyökkäysaikoja Suomen puolelle. Yksittäisiä kainuulaisia osallistui sotatoimiin valkoisella puolella myös eräissä muissa joukko-osastoissa. Pietarsaaren tykistökouluun hakeutui 15 kainuulaista. Tykistön rooli jäi vapaussodassa vähäiseksi sekalaisen tykkikaluston ja ammuspuolan sekä miesten puutteellisen osaamisen takia.

Vapaussodan aikana vajaan 4 000 asukkaan Kajaanin pikkukaupungista muodostui suuri sotilasleiri, jossa koulutettiin ja varustettiin Kajaanin sisseejä, Kajaanin sissijääkäreitä, reserviväkeä ja aliupseerikurssilaisia. Kajaanilaiset kaupunkilaississit majoituivat pääasiassa kotonaan, mutta maalaississit sijoitettiin Kajaanin seminaarille perustettuun kasarmiin. Sissijääkärin majapaikkoina toimivat vanhan väen entinen reservikasarmi ja Kajaanin työväenyhdistykseltä takavarikoitu työväentalo. Työväentalolla sijaitsi myös Kajaanin Sissi-Jääkäripataljoonan esikunta. Ylimmät upseerit majoitettiin yksityisasuntoihin kaupungille. Kasarmille ja kaupungille järjestettiin vartioita ja partioita valvomaan järjestystä ja vartioimaan strategisia kohteita.

Sodan alussa siviilitehtävistä repäistyt miehet lähtivät kiväärin saatuaan melkein suoraan taisteluun.

Käytännön taistelijantaidot opittiin usein vasta etulinjassa. Sotilaskoulutus terävöityi jääkärien saapumisen jälkeen maaliskuussa 1918, jolloin alettiin kouluttaa asevelvollisuusjoukkoja. Käytännössä alokkaiden koulutus jäi kuitenkin lyhyeksi ja varsin pintapuoliseksi, koska ensimmäiset jääkäripataljoonat oli saatava noin kolmessa viikossa rintamalle. Mannerheimilla oli kiire kukistaa punainen Tampere kotimaisin voimin ennen saksalaisten maihinnousua Etelä-Suomen rannikolle. Alokkaiden koulutukseen sisältyi lähinnä ketjuunmenoa, asekäsittelyä ja muutama ampumaharjoitus sekä joitakin oppitunteja. Harjoituspäivät venyivät pitkiksi ja raskaiksi, mutta miehistö oli tottunut kovaan ruumiilliseen työhön siviilissä. Sissijääkärien aseistukseen kuului kivääri, pistin ja kenttälapio. Aseiden varomaton käsittely johti useisiin vaaratilanteisiin. Hyrynsalmen kutsunnoissa yksi asevelvollinen menetti henkensä vahingonlaukauksesta.

Vuoden 1918 sota päättyi Suomen senaatin ja valkoisen armeijan voittoon, kun venäläiset sotajoukot oli poistettu maasta ja punakapina kukistettu. Sodassa kuoli tai katosi yhteensä noin 36 000 suomalaista. Kainuulaisten osuus tästä oli yli 130 kuollutta ja kadonnutta. Kainuu selvisi vapaussodasta ja kapinasta Etelä-Suomeen verrattuna vähällä, koska Kainuussa ei käyty aseellisia taisteluja, eikä tänne pystytetty pysyvämpiä vankileirejä. Kainuulaiset kamppailivat sodan aikana ja heti sen jälkeen toimeentulohuolien, nälän ja kulkutautien kanssa.

Artikkelin lähteenä on kirjoittajan teos Kainuu 1918, joka julkaistiin joulukuussa 2017.

Lottaperinnetyö valtakunnallisesti ja Kainuun näkökulmasta

Teksti ja kuvat: Tuula Rajander, Kainuun Lottaperinneyhdistyksen varapuheenjohtaja ja Suomen Lottaperinneliiton liittohallituksen jäsen.

Tällä hetkellä keskuudessamme elää vielä lottia ja veteraaneja, joiden hyvinvointi on veteraanijärjestöjen, niin myös Suomen Lottaperinneliiton ja sen alaisuudessa toimivien paikallisten yhdistysten, toiminnan pääkohde. Niin kauan kuin elossa on heitä, jotka ovat osallistuneet alkuperäisen Lotta Svärd -järjestön toimintaan so-
tiemme aikana, halutaan Suomen Lottaperinneliitossa ja paikallisyhdistyksissä keskittää ponnistelut heidän parhaakseen. Veteraanityö tulee kuitenkin painottumaan kaikissa sitä tekevissä järjestöissä tulevaisuudessa voimakkaasti perinnetyöhön. Myös perinnetyö on tärkeää, koska vain ymmärtämällä menneisyyttä voimme ymmärtää nykyisyyttä ja luoda tulevaisuutta. Tämän vuoksi perinteen siirtäminen nuoremmille sukupolville on ja tulee olemaan jatkuvana toimintamuotona myös lottaperinneyhdistyksissä.

Suomen Lottaperinneliitto on perustettu vuonna 1992 ylläpitämään ja viemään eteenpäin Lotta Svärd -järjestön muistoa ja henkistä perintöä. Kainuun Lottaperinneyhdistyksen perustamisvuosi on 1994. Lottajärjestön perustamisen taustalla oli Rintama-naisten Liitto, jossa herättiin siihen, että hyvin suuri osa lottina toimineista naisista ei voinut osallistua liiton toimintaan, koska siihen vaadittiin rintamatun-
nus. Suuri osa lotista ja kaikki pikkulotat taas olivat palvelleet kotirintamalla.

Aluksi liiton toiminta keskittyi muistitiedon ja esi-
neistön keräämiseen ja tallentamiseen, myöhemmin tuotettiin myös tieteellisiä historiankirjoituksia lottatoiminnasta. Tämän jälkeen toimintamuodoksi on vakiintunut eri puolilla Suomea jäsenyhdistysten toteuttama lottien avokuntoutus sekä kolmipäiväiset Henkisen ja fyysisen vireytymisen kurssit, joita myös Kainuussa on menestyksellisesti toteutettu jo useana vuonna peräkkäin. Kurseille osallistuu vuosittain Kainuusta noin 30 lottaa ja pikkulottaa, ja niitä on järjestetty eri puolilla maakuntaa. Tämän vuotinen kurssi tullaan pitämään Kajaanissa syksyllä. Kurssit ovat olleet lottien keskuudessa erittäin pidettyjä tapahtumia; siellä tavataan vanhoja tuttuja, muistellaan menneitä ja kurssiin on kuulunut aina

Kainuun Lottaperinneyhdistyksen jäsenet osallistuivat Vapaa Suomi -juhlaan Kaukametsässä helmikuussa 2018. Juhlaesitelmän piti FT Teemu Keskisarja.

myös hyvinvointihoitoja, jotka ovat monelle lotalle ja pikkulotalle erityisen mieluisia. Kurssin ohjaajana toimii Kainuun Lottaperinneyhdistyksen edustaja. Kuntoutuskurssien kustannukset maksaa Lotta Svärd -säätiö (entinen Suomen Naisten Huoltosäätiö). Näiden paikallisten kuntoutuskurssien lisäksi lottien ja pikkulottien on mahdollista hakea Lotta Svärd -säätiön maksamaa laituskuntoutusta sekä avustuksia henkilökohtaiseen terveydenhoitoon.

Viime vuosina Lottaperinneliiton ja -yhdistysten toiminnassa on vahvistunut myös yhteistyö muiden maanpuolustusjärjestöjen kanssa. Yhtenä tavoitteena on liiton perustamisesta saakka ollut myös maanpuolustustahdon ja -tietouden kasvattaminen sekä naisten osallisuuden ja valmiuksien kehittäminen muun muassa poikkeusoloja silmällä pitäen. Tämän tavoitteen toteuttamiseksi Suomen Lottaperinneliitto on jäsenenä Naisten Valmiusliitossa, jonka tarkoituksena on kehittää naisten turvallisuuteen ja varautumiseen liittyviä valmiuksia koulutuksen kautta sekä lisätä naisten mahdollisuuksia toimia poikkeusoloissa yhteiskunnan hyväksi. Paikallisella tasolla Naisten Valmiusliitto toimii alueneuvottelukuntina ja Kainuun Lottaperinneyhdistys toimiikin aktiivisesti Oulun alueneuvottelukunnassa. Koulutuksen saralla Lottaperinneliitto on toteuttamassa tulevan kolmen vuoden aikana niin sanotun kolmen K:n koulutuksen jäsenistölleen. Koulutus pitää sisällään kotiturvan, katuturvan ja kyberturvan. Se tullaan toteuttamaan

Kainuun Lottaperinneyhdistyksen edustajat pikkulotta Irja Valtanen ja pj. Aila Alasalmi esittelivät lottaperinnetoimintaa Naisten Valmiusliiton HOIKKA 2016 -harjoituksessa Kainuun Prikaatilla.

eri puolilla Suomea yhteistyössä Maanpuolustus-
koulutusyhdistyksen kanssa. Kajaaniin kyseinen kou-
lutus saadaan vuonna 2021.

Lottaperinneliiton yhteistyö Puolustusvoimien kans-
sa on tiivistynyt vuosien varrella ja tänä päivänä
Puolustusvoimat onkin yksi Liiton ja sen jäsenyhdis-
tysten tärkeimmistä yhteistyökumppaneista. Tämä
yhteistyö on luontevaa, koska Lotta Svärd -järjestö
toimi osana Puolustusvoimia Jatkosodan aikana.
Tätä yhteistyötä käsittelevä seminaari järjestetään
toukokuussa Helsingissä. Yhteistyö näkyy myös siinä,
että Lottaperinneliitto osallistuu heinäkuussa Porin
Suomi Areenaan, jossa teemana on Puolustusvoimat
100 vuotta.

Muita toimintamuotoja Kainuun alueella on muun
muassa aktiivisesti toimiva Lottaperinnelaajat,
jossa on mukana pikkulottia ja perinnelottia. (Perin-
nelotta on henkilö, joka kuuluu lottaperinneyhdis-
tykseen, mutta ei ole toiminut lottana tai pikkulot-
tana vuoteen 1944 mennessä). Kuoro harjoittelee
ahkerasti ja esiintyy lottapuvuissaan muun muassa
erilaisissa isänmaallisissa tilaisuuksissa.

Lottatyöstä ja Lotta Svärd -järjestön merkityksestä
sotien aikana tiedotetaan muun muassa kouluvie-
railuilla sekä osallistumalla erilaisiin tilaisuuksiin.
Kainuun Lottaperinneyhdistykseen voi ottaa yhteyt-
tä, mikäli organisaatiosi haluaa tilata esimerkiksi
luennon liittyen lottien perinteeseen. Tiedotamme
toiminnastamme myös facebook-sivuillamme.

Kainuun Lottaperinneydistys järjesti yhden viidestä valtakun-
nallisesta Lotta Svärd -järjestön perustamisen 95-vuotisjuhlasta
Kajaanissa vuonna 2016.

Mielenkiintoisia linkkejä aiheeseen liittyen:

Suomen Lottaperinneliitto ry: <http://www.suomen-lottaperinneliitto.fi/>

Kainuun Lottaperinneyhdistys ry: <https://fi-fi.facebook.com/Kainuun-Lottaperinneyhdistys-616765528480017/>

Lotta Svärd -säätio: <http://www.lottasaatio.fi/>

Lottamuseo: <http://www.lottamuseo.fi/>

Lottagalleria: <http://www.lottasvard.fi/>

Kainuun maakunnallinen maanpuolustusjuhla Sotkamossa 24.9.2017

Teksti: Ossi Laine

Kuvat: Tommi Tolvanen

Kainuulainen maanpuolustusväki kokoontui perinteiseen maanpuolustusjuhlaan Sotkamoon. Tällä kertaa palattiin alkujuurille, sillä maakunnallista maanpuolustusjuhlaa vietettiin ensimmäistä kertaa juuri Sotkamossa lokakuussa 1960. Juhlaa on myöhemmin vietetty syyskuun kolmantena sunnuntaina ja se on kiertänyt viestikapulan tavoin Kainuun eri kunnissa. Järjestelyvastuu on ollut reserviläisjärjestöillä yhdessä seurakunnan ja kunnan kanssa.

Ohjelma alkoi jumalanpalveluksella Sotkamon kirkossa, jonka jälkeen oli vuorossa seppeleiden laskut kirkkopuistossa. Tämän jälkeen lippukulkue siirtyi marssimalla sankarihaudoille, jossa myös laskettiin seppeleitä sotien 1939-45 muistomerkeille. Varsinaisena juhlapaikkana oli Salmelan koulu, jossa oli järjestetty juhlavieraille ruokailu ja pääjuhla. Tervehdyslausui Sotkamon kunnanjohtaja Mika Kilpeläinen. Juhlapuheen piti kansanedustaja Marisanna Jarva. "Viisas ulko- ja turvallisuuspolitiikka on ollut aina pohja Suomen kansainvälisen aseman vahvistamiselle ja alueellisen koskemattomuuden turvaamiselle. Meidän on harjoitettava aktiivista vakauseräpolitiikkaa ja toimittava niin, ettei maamme joudu sotilaallisen konfliktin osapuoleksi ja sotatoimien kohteeksi. Suomi ei salli myöskään alueensa käyttämistä vihamielisiin tarkoituksiin muita valtioita vastaan", totesi Jarva juhlapuheessaan.

Juhlaan toivat tervehdyksen Kainuun Rajavartioston ja Kainuun Prikaatin edustajat. Juhlaväelle toivat tunnelmaa mieslaulajien ja lasten musiikkiesitykset. Veteraanien kunniaksi juhlassa luovutettiin kaksi Sormustaulua. Toinen taulu luovutettiin pitkäaikaisesta työstä veteraanien hyväksi Kalevi Valtaselle ja toinen taulu luovutettiin seuraavan juhlan järjestäjälle Kajaaniin reserviläisjärjestöjen edustajille.

Maanpuolustusjuhlassa oli mukana sotkamolainen veteraani Heikki Mäntymaa.

Lippukulkue marssilla sankarihaudoille

Kainuun Reserviläispiirin infopiste. Esittelemässä Markku Huusko

Vapaa Suomi -juhlapäivää vietettiin Kajaanissa

Teksti: Martti Huusko

Kuvat: Huzza/ Martti Huusko

Itsenäisen Suomen ratkaisuvaiheisiin eli vuoden 1918 tapahtumiin liittyen Vapaussodan Kainuun Perinneyhdistys järjesti lauantaina 10. helmikuuta Vapaa Suomi -juhlapäivän.

Päivän ohjelmaan kuului seppeleenlasku Vakaumuksensa puolesta kaatuneiden muistomerille Kajaanin vanhalla hautausmaalla ja Vapaussodassa kaatuneiden muistomerille Kajaanin kirkkopuistossa.

Juhlaesitelmän piti täydessä Kajaanin Kaukametsän salissa viime vuosina melkoisesti julkisuudessa ollut tutkija, tohtori **Teemu Keskisarja**.

Hän painotti esitelmässään sitä, kuinka Suomella oli vuonna 1917 ainutlaatuinen aikaikkuna itsenäistyä. Venäjä oli ensimmäisen maailmansodan ja vallankumouksen takia heikossa tilassa. Näin Suomi pystyi vaatimaan itsenäisyyttä, joka sille myös annettiin.

Muutoinkin Keskisarjan esitelmä oli kiinnostava ja herättelevä.

Juhlapäivä päättyi Lapin Sotilassoittokunnan juhlakonserttiin "Kielletyt marssit".

Soittokunta esitti kapellimestarinsa, musiikkimajuri Jaakko Nurilan johdolla harvemmin kuultuja sävellyksiä, mm. H. Klemetin Vilppulan urhojen muistolle, V. Agapkinin Vapaan Venäjän, työväenmarssit Kullervon marssin ja Siirtolaismarssin sekä saksalaisen H. Blumen Lockstedter jäger-marschin sekä brittiläisen E. Bagleyn National embleimin. Konsertti päättyi C. Kressin Porilaisten marssiin, jonka yleisö kuunteli seisaaltaan.

Esitelmätilaisuuden ja konsertin järjestelyissä olivat mukana myös Kajaanin kaupunki ja Kaukametsän opisto.

Kiitos hyrynsalmelaisille

Teksti: Terho Pelli

Kuva: Yle

Sain olla mukana valtakunnallisissa ja maakunnallisissa tilaisuuksissa, joissa suunniteltiin havuseppeleiden tekoa ja kunniavartioiden asettamista sankarihaudoille 6.12.2017. Idean toteuttamista pidettiin haasteellisena ja lähes mahdottomana toteuttaa näin vähäväkisellä paikkakunnalla. Vein ajatuksen ja ehdotuksen toteuttamisesta Hyrynsalmen seurakuntaan missä ajatus otettiin ilomielin vastaan. Päätettiin järjestää havuseppeleiden tekotalkoot johon kaikilla halukkailla oli mahdollisuus tulla mukaan. Sepeleet valmistuivat yhdessä päivässä, yli 40 hengen aher- taessa porukassa.

En tuntenut pelkoa, tai huolta huomisesta. Mutta miksi? Miksi hän ei saanut elää nuoruuttaan, kuin minä.

Sitten olikin edessä se haasteellisempi puoli, eli saada kunniavartioon henkilö jokaiselle sankarihaudalle. Se oli selvää, ettei Kainuussa olisi mahdollista saada riittävästi osallistujia, Kajaania lukuun ottamatta. Niinpä sovimmekin seurakunnan edustajan, Tuula Kivijärven kanssa, että laajennamme osallistumista niin, jotta kunniavartioon voi osallistua koululaisista mummoihin ja vaareihin. Ajattelimme, että noin joka toiselle haudalle olisi tulossa kunniavartija. Yllätyksekseni paikalle tulikin enemmän väkeä, kuin oli etukäteen ilmoittautunut. Vielä kirkonpihalta löytyi halukkaita osallistujia, joten jokaiselle sankarihaudalle saatiin kunniavartioon henkilö.

Millaiset oli hänen haaveensa? Tämä nuori todella uhrasi henkensä vapaan Isänmaan puolesta, jotta minä ja muut olimme vapaita elämään itsenäisessä Suomessa. Silmänurkka kostui, tunsin suurta kiitollisuutta.”

Sain kunniavartiota ohjatesa seurata, millä antaumuksella, tunteella ja täydellä sydämellä ,jokainen oli mukana. Liikutukseltani minulla ei ollut sanoja tilaisuudessa kokemaltani ja näkemältäni. Sain ainoastaan sanottua ”kiitos ystävät, hyvää Itsenäisyyspäivää”. Haluan vielä kiittää kaikkia mukana olleita, hienosta ja arvokkaasta tapahtumasta. Me yhdessä teimme sen ja tämä muisto säilyy ikuisesti.

Eräs nuorehko, mukana ollut naishenkilö tiivistä tunnelmansa: ”Asetuin minulle tuntemattoman henkilön haudalle, jonka hautakivessä oli päivämäärät s. 9.2.1925 ja k.17.7.1944. Mietin, että hän oli kerinnyt täyttää vasta 19 –vuotta helmikuussa ja kaatunut heinäkuussa. Mieleen tuli kesät, kun itse olin 19 –vuotias, elämä oli edessä, olin vapaa nauttimaan nuoruudestani.

Suomi 100 v. - Puolanka 150 v

Teksti: Juhani Palola

Kuvat: Puolanka-lehti/Harri Karvonen

Puolangalla oli itsenäisyysjuhla 6.12.2017 klo 13 teemana Suomi 100 v. - Puolanka 150 v. Sitä ennen oli jumalanpalvelus klo 10 ja kunniakäynti ja sepeltenlasku sankarihaudoille. Aamupäivällä klo 9.30 alakoululaiset laskivat havuseppeleeseen ja hautakenttilän jokaisen sankarivainajan haudalle.

Seurakunta oli järjestänyt marraskuussa talkoota-
pahtumia seppeleiden sitomiseksi. Myös reserviläisiä osallistui talkoisiin.

Ansiomitalien jako Suomi 100 v –juhlassa. Jukka Daavittila ja Timo Toivonen ojensivat Sotaveteraani-
liiton hopeiset ansiomerkit Martti Virrankarille ja Olavi Kanniaiselle. He ovat molemmat sotaorpoja ja
ovat olleet aktiivisesti mukana Puolangan sotaveteraanitoiminnassa. Kuvassa oikealla kunnanjohtaja
Esko Rautiainen.

Sankarihaudoilla reserviupseerit ja reserviläiset lauloivat ”Veteraanin iltahuudon” Eero Huuskon johdolla.

Puolangan reserviupseerit ja reserviläiset laskemassa seppelettä sankaripatsaalle. Laskijat Lauri Moilanen (res) ja Harri Peltola (res.ups).

Alakoululaiset viemässä havuseppeleitä ja kynttilöitä sankarihaudoille.

Seppeleen ja kynttilän lasku. Seurakunta oli järjestänyt marraskuussa talkootapahtumia seppeleiden sitomiseksi. Myös reserviläisiä osallistui talkoihin.

Sotasukupolven reserviupseerit kokivat kovia –Osmo Rasilon (1917-2014) rankka Talvisota

Teksti: Antti Rasilo

Osmo Rasilo viihtyi Kainuussa – hän syntyi Kajaanissa, toimi Kainuussa maanmittarina ja eläkeläisenä

Vapaaehtoinen maanpuolustustyö oli Rasilolle tärkeää. Suojeluskuntaan hän kuului 1935-45. Rasilo toimi Kainuun Rajavartioston killan puheenjohtajana 1970-80. Hän oli 14. Divisioonan Perinneyhdistyksen perustajia ja yksi kolmesta kunniajäsenestä. Yhdistys perustettiin Rasilon kotona Brahenkadulla.

Rasilo osallistui Vapaussodan Huoltosäätiön ja sen Kainuun avustustoimikunnan työhön. Hän oli Vapaussodan Kainuun Perinneyhdistyksen perustajajäsen ja ainoa kunniajäsen. Rasilo toimi Vuohenki Säätiön valvontamiesten puheenjohtajana 1985-2008. Rasilolle myönnettiin seuraavat kunnia- ja ansiomerkit: VR4 tlk, VR4 (kahdesti), SL R I, Virka-amrk XXX, RVL am, yli-insinööri, Ts mm, Js mm, Kain mr. Osmo Rasilo asui kymmenessä eri paikassa Kajaanissa ja sai puolisonsa Sylvin (1922-2016) (os. Hirvensalo) kanssa neljä lasta.

Osmo Rasilo 1917- 2014

Sotilastehtävissä

- Varusmies 1937-38 Kuopio ja RUK 38
- Vapaaehtoisissa linnoitustöissä Karjalan kannaksella Raudussa kesällä 1939
- Talvisota 1939-40 jalkaväen vänrikkinä Kuhmossa TO 4:n johtaja ERP 14
- Jatkosota Rukajärven suunnalla, useissa tehtävissä 14. D / JR 10 / II
- Haavoittui heinäkuussa 1941, palasi rintamalle 1,5 kk myöhemmin

Sotien jälkeen

- Kainuun Rajavartioston killan pj 1970-80
- Vuohenki säätiön valvontamiesten pj 1985-2002
- 14. Divisioonan perinneyhdistyksen perustaja- ja kunniajäsen

Osmo Rasilo 1944

Osmo Rasilo syntyi ja eli Kajaanissa. Hän kävi koulunsa ja valmistui ylioppilaaksi Kajaanin yhteislyseosta 1937. Varusmiespalveluksensa Rasilo suoritti Kuopiossa 1937-38, RUK:n kurssi 38 Haminassa. Sotilasarvo sodan jälkeen: Kapteeni.

Sotien jälkeen ja Rasilo valmistui Teknillisestä korkeakoulusta maanmittausinsinööriksi jo vuonna 1945. Hän teki koko työuransa Kainuussa. Rasilo osallistui siirtolaisten ja rintamamiesten asuttamiseen Kajaanin maanlunastuslautakunnan puheenjohtajana 1947-54. Työhön kuului maanhankintalain toimeenpano erottamalla rintamamiehille ja Karjalan siirtolaisille asutustiloja valtion, yhtiöiden ja seurakuntien maista.

Vuodet 1955-63 Rasilo toimi ”taksamaanmittarina” suorittaen lohkomisia ja jakoja etenkin Sotkamossa ja Suomussalmella. Kesälomaa ei juuri pidetty, sillä kesät käytettiin maastotöihin ja kokouksiin.

Rasilo toimi 12 vuotta Kajaanin maanmittauspiirin ensimmäisenä piiri-insinöörinä. Hän johti maanmittaustoimintaa Kainuussa 21 vuotta ja palveli Suomen valtiota sota- ja siviilitehtävissä yhteensä 47 vuotta. Eläkkeelle Rasilo siirtyi 67-vuotiaana 1984.

Rankka Talvisota 1939-40 Kuhmossa Lammasperän suunnalla ja Saunajärvellä Luehlahden mottien kimpussa

Rasilon kirjoitti sodan jälkeen tiivistelmän Talvisodasta: *”Talvisodassa olin 22- vuotias reservin vänrikki ja pienen tiedusteluosaston 4:n (AR: TO 4. = 61 miestä) johtajana Kuhmon taisteluissa, jonkinlaisena heittopussina. Joulukuussa taistelin kapteeni Jussi Kekkonen osastossa Lammasperän suunnalla, jossa ensin käytiin viivytystaistelua ja sitten vielä joulukuun lopulla vastahyökkäyksissä lyötiin ryssät Tyrävaarassa ja Kiekinkoskella. Tammikuun ajan olin kahakoinut vihollispartioitten kanssa Lutjan ja Nivan maastossa ja tammikuun lopulta sodan viimeiseen päivään olin mukana Saunajärven raskaissa motitaisteluissa kapt. Matti Murolen johtamassa ErP 14:sta. Suuret miehistötappiot olivat vetäneet miehen matalaksi.”*

Sotien jälkeen Rasilo kertoi, että Talvisota oli hänelle erittäin rankka. Vaikka se kesti ”vain” runsaat kolme kuukautta, siihen mahtui useita kovia

taisteluja. Kuhmossa suomalaiset joukot joutuivat hyökkäämään mottien kenttälinoitettuja asemia vastaan käytännössä ilman tykistön tukea. Tappioita tuli paljon. Pääosa Rasilonkin taisteluista oli hyökkäystaisteluja. Kiekinkosken suunnalla Rasilo johti osastoaan Rannan talon taistelussa 24.12.1939 ja Kiekinniemen tuhoamistaistelussa 28.12.1939. Tammi-maaliskuussa Rasilon TO 4 oli mukana useissa hyökkäyksissä motteja vastaan Saunajärven Luelahdessa.

Kiekinniemen taistelussa 28.12.1939 osasto Kekkonen suomalaiset tuhosivat lopullisesti Lammasperän suunnalle hyökänneet neuvostojoukot.

Kapt Jussi Kekkonen
Osasto Kekkonen
päällikkö

Kuva HJ Siilasvuon kirjasta
Kuhmo talvisodassa

Koska valopistoolimme ei toiminut, saimme lopulta lähetin avulla Kekkoselle tiedon, että olimme jo käs-ketyllä paikalla. Siitä hyvin nopeasti tilanne selvisi-kin. Kekkonen tuli yli järven koko reservinsä kanssa. Koko juttu oli nopeasti selvä, ei siihen kauan mennyt. Rakennuksiin oli linnoittautunut muutamia miehiä, jotka eivät halunneet antautua. Ne ampuu poksautelivat sieltä, mutta muuten tilanne oli hallinnassa. Panssaroitu vaunu oli jäänyt käyttämättä pihalle, ei ne siihenkään päässeet käsiksi meidän krh-tulen ja meidän tulen takia.

Oli hämärää kun lähdimme pois. Kekkonen ei määrännyt takaa-ajoa, eikä sieltä tainnut moni päästä pois. Kekkonen laski sillä tavalla, että väijyntäpaikalla Hannikainen tuhoaa loput vetäytyjät. Seuraavana päivänä minun partioni kävi rajalla ja Hukkajärvellä. Se ilmoitti, että viiden miehen tossunjäljet johtivat rajan yli. Ne olivat livahtaneet minun ja Hannikaisen välistä. Ei niitä varmasti enempää pakoon päässytäkään. Taistelu oli päättynyt ja saimme vaunukin ehjänä.

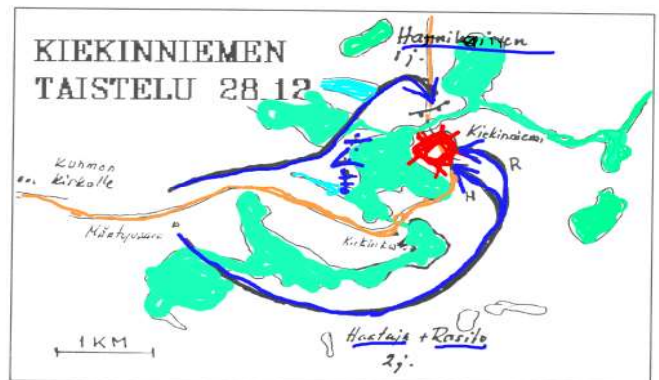
Vihollisella oli mm pari panssaroitua tykinvetovaunua ja ne olivat sellaisia vekotimia, joita oli vaikea tuhota, kun ei ollut kunnan aseita. Suorasuuntaustykkit ampuivat meidän olemattomia asemiamme ja siinä on sotaan tottumattomien miesten hyvin vaikea olla."

Ote Rasilon Kiekinniemen taistelukertomuksesta kuhmolaisen reserviupseeri Vaito Kääriäisen toimitamassa kirjassa "Hongat puhuvat":

"Ryhmityimme siten, että Haataja oli vasemmalla ja minä oikealla. Panimme joukkueet ketjuun. Jätin yhden ryhmän taakse, kun en tiennyt, mitä sieltä edestä löytyy ja olin kolmen muun ryhmän kanssa siinä etulinjassa. Kun pääsimme tien lähelle, niin siellä oli voimakas konekiväärin tuli vastassa ja siitä oli harmia. Harmia oli siitäkin, että oma heitin, joka aloitti keskituksen, ampuu aluksi niin pitkiä, että tuli mieleen: jos lentomatka pitenee, niin kranaatit ovat meidän niskassamme. KRH tulitus siirtyi pikkuisen taaksepäin, huomasi selvästi, että se siirtyi sinne taloaukealle ja me voimme edetäkin.

Saimme konekiväärin tuhotuksi, sen miehistö jäi siihen. Sitten oltiin jo tiessä kiinni ja olisi päästy taloaukiolle, mutta oma heitin ampuu vielä siihen.

Kiekinniemen taistelusta Rasilo piirsi sodan jälkeen oheisen kartan. Sotasaaiksi saatiin mm oheisissa kuvissa näkyvät pst-tykki sekä panssariajoneuvo.

Osmo Rasilon piirtämä kartta Vaito Kääriäisen kirjasta "Hongat puhuvat"

Suomalaiset lastaavat venäläisiltä Kiekinniemellä vallattua 76 mm rykmentinkanuunaa

Kuva V.O.Kanninen Väinö Monosen kirjasta "Kuoleman kujanjuoksu"

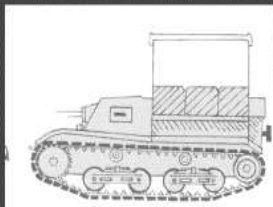
Siinä juteltiin, kun taivaalta alkoi tippua kranaatteja sinne meidän joukkoon sekä eteen että taakse. Minulle on vielä tänäkin päivänä epäselvä, oliko ne omia vai vieraita. Syntyi pieni pakokauhu, miehet hyppivät taaksepäin piiloon.

Tuli h-hetki ja me hiihimme vähän matkaa eteenpäin, sitten piti heittää sukset siihen. Korsuihin oli matkaa 50-60 metriä.

Vihollinen avasi voimakkaan tulen. Eteneminen pysähtyi siihen ja syntyi tavanomainen tulitaistelu. Annon käskyn, että pitää tulittaa korsujen tuliaukkoja. Sieltä suuliekit koko ajan näkyivät. Kävimme kovaa tulitaitelua jatkuvasti. Minun kohdallani korsurivistö teki jyrkän kulmauksen taaksepäin. Siitä oli se etu, että meitä ei voitu vasemmalta voinut tulittaa vaan ainoastaan edessä ja oikealla oleva vihollinen pystyi meitä ampumaan. Tuntitolkulla kuitenkin ammuttiin. Vihollisen tulivoima oli suuri.

Hankio huusi minulle takaa, että enkö pääse eteenpäin. Sanoin, että siinä on niin mahdoton tulivoima, että eihän tästä tule mitään. Hankio sanoi lähettävänsä minulle konekiväärin tulitueksi. Ei siinä kauan mennyt, kun minua huuteli pari poikaa, Viktor Merentie ja Heikki Turunen. Näillä kahdella oli kk mukana ja he kysyivät, mitä tekisivät. Sanoin, että ampukaa nurkimmaista korsua tuliaukosta sisään.

Kiekinniemellä 28.12.1939 sotasaaliiksi saatu venäläinen panssariajoneuvo

STZ KOMSOMOLETS
PANSSAROITU TYKINVETÄJÄ;
MIEHISTÖ: 2; ASEISTUS: 1×7,62 PK
PITUUS: 3,40 M

Kuva V.O.Kanninen Väinö Monosen kirjasta "Kuoleman kujanjuoksu"

Lähde "Talvisodan historia, osa 1."

Suontautatukikohdan valtaus 11.2.1940

Kääriäisen kirjassa "Hongat puhuvat" Osmo Rasilo kertoo Suontautatukikohdan valtauksessa Luelahdella Saunajärventien pohjoispuolella mm seuraavasti: ErP 14:n osaston hyökkäystä 11.2.1940 johti kapteeni Vilho Halonen. Hyökkäsimme pohjoispuolelta tukikohtaan ja samaan aikaan oli ilmeisesti yleishyökkäys tien eteläpuolella, koska sieltä kuului kovaa ammusta. Halonen ryhmitti joukkonsa siten, että ensimmäisessä portaassa olivat neljän joukkueen miehet. "Vasemmalta lukien siinä oli ensin res. luutn Kai Hortling, sitten minun tiedusteluosastoni, seuraavana re.luutn Jorma Suomalainen ja oikealla res.vänr Aarne Ranta.

Kun ne vyökaupalla päästelivät siihen korsuun, niin ei kauan mennyt, kun se muuttui pirstaleiksi. Alikersantti Eino Keränen huusi, että siitä korsusta ei enää tuliteta. Minä siihen huusin, että nyt mennään eteenpäin ja lähdin juoksemaan. Tulin hänen rinnalleen ja sain vielä alikersantti Aarne Moilasen mukaan, joten kolmisin hyökkäsimme. Korsun edessä oli kuoppa, jossa olimme suojassa. Pojat ampuivat vielä konepistoolilla korsuun. Näin oli ensimmäinen korsu vallattu ja siitä lähti vyörytys eteenpäin. Konekivääripoikien ansio tässä oli suuri."

Osmo Rasilon piirros ErP 14
hyökkäyksestä Suontautatukikohtaan
Kuhmon Saunajärvellä 11.2.1940

Tappiot olivat sinä päivänä suuret. Silloin kaatuivat taistelussa TO 4:n miehistä alikersantit Arvo Hytönen ja Huugo Huotari sekä (sotamiehet) Heikki Raappana, Heikki Juntunen, Pekka Hiltunen ja Toivo Partanen. Haavoittuneita oli minun miehissäni aika paljon, en muistakaan kuinka monta niitä oli. Yhden tukikohdan valtaaminen tuli kalliiksi.”

Siilasvuon esikuntapäällikön Alpo Marttisen (*) oppaana

Rasilon kertoi tapahtumasta näin: ”Esikuntakukkulan

Rasilon karttapiirros ”Suontautatukikohdan valtaus 11.2.1940”

”Meistä vasemmalle oli ainakin viisi tulikorsua ja niitä ryhdyttiin ensimmäisenä vyöryttämään. Kk-pojat Merentie ja Turunen ovat jääneet erikoisesti mieleen. Nämä tulivat ihan käskemättä ensimmäiselle vallatulle korsulle. Ottivat pelkän varsinaisen ja jättivät jalustan pois. He nostivat varsinaisen korsun kattole ja ampuivat siitä viereisen korsun kuvetta. Kai ne yritti, että jos se olisi puhjennut. Ei auttanut, korsu oli liian paksu. Viereisestä korsusta tulitettiin koko ajan Hortlingin joukkuetta ja minun toista puolikas-ta. Alikersantti Keränen minun miehistäni oli sukkela poika. Hän otti käsikranaatin ja heitti sen korsun taka-aukosta sisään. Ryssät heittivät sen takaisin ja se räjähti hangella. Joku tyrkkäsi Keräsen käteen raskaan käsikranaatin, jossa oli räjähdysosa kuin kilon lihapurkki. Siinä oli myös varsi. Tätä kranaattia vihollinen ei ehtinyt palauttaa ja se jymähti siellä sisällä ja kaikki tuhoutuivat. Korsun katto hyppäsi vähän ylös ja silloin loppui tulitus. Pojat jatkoivat vyörytystä käsikranaattien avulla. Olin edelleen lähettini kanssa ensimmäisen korsun takana. Seurasin hommaa. Vyöryttäjiä ei ollut monta, kk-pojat ja minun miehiä 5-6. Silloin rupesi vihollinen vasemmalla äärimmäisistä korsuista pakenemaan. Vihollisella ei ollut lumipukuja ja ne näkyivät hyvin lunta vasten. Nehän joutuivat meidän tuleen ja niitä tulitettiin siihen.

valtaamista pidettiin tärkeänä, vaikka yksi yritys oli epäonnistunut. Ei kestänyt meidän hyökkäyksemme epäonnistumisen (25.2.1939) jälkeen, kun etulinjaan tuli kenraali Siilasvuon esikuntapäällikkö kapteeni Alpo Marttinen. Olin ulkona pesemässä itseäni, kun kapteeni Murole ja kapteeni Marttinen tulivat ja Murole esitteli minut seuralaiselleen sanoen, että tämä poika tietää etumaaston ja mitä siellä on vastassa. Marttinen sanoi minulle, että me menemme katsomaan eteen, hän haluaa perusteellisesti nähdä, minkälainen on esikuntakukkula ja minä siellä käyneenä tulen mukaan kertomaan.

Niin me kapteeni Marttisen kanssa ryömittiin ihan eteen niin pitkälle kuin suolle saattoi mennä. Makasimme vierekkäin ja minä kerroin minkälaista siellä on. Näkihän Marttinen itsekin kaikki ne korsut, kenttälainnoitetun aseman. Minä kerroin, missä kohdin olin käynyt ja minkälaista taaempaan oli ja kaikkea sellaista.”

(* Alpo Marttinen oli kuuluisa sotilas. Talvisodassa Siilasvuon 9.div:n esikuntapäällikkönä Suomussalmella ja Kuhmossa. Jatkosodassa kenraali Paavo Talvelan johtaman VI Armeijakunnan esikunnassa, Suomen nuorin Eversti, JR 61:n komentajaksi 1942 mm Syvärillä ja Tienhaaran torjuntataistelussa Juhanuksena 1944. Asekätkennän takia pakeni Ruotsiin 1945 ja Yhdysvaltoihin 1946. USA:ssa aloitti uuden sotilasuran sotamiehenä yleten everstiksi.)

9. Divisioonan
esikuntapäällikkö
kapteeni Alpo K. Marttinen
Talvisodan aikana
Suomussalmella

Kuva Kainuun museo

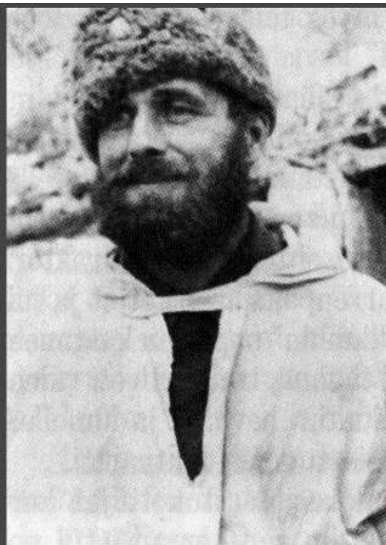
Seuraavana päivänä vasta tutkin vyötä. Luoti oli mennyt turkista läpi ja pyyhkäissyt rinnan kohdalle viitisen senttiä pitkän nokijäljen. Se oli mennyt myös vyöstä läpi.”

Aselevon alkamisesta Rasilo saa tiedon kesken hyökkäyksen 13.3. noin klo 10. Hän kertoo: ”Vihollisen heitin ampui viimeiseen saakka ja oma heitin taaempaa ampui viimeisen kranaatin tasan klo 11. Siinä rauhan tulo. Oli ihmeellinen tunnelma rauhan tullessa. Koko yön oli ollut hirveä ryske, jyskytys ja ammunta. Sitten kun se yht’äkkiä loppui, niin äänettömyys oli

aivan ihmeellisen tuntuinen. Oli kuin koko maailma olisi pysähtynyt.”

**Hyökkäys 12-13.3.1940 esikuntamottiin,
jossa oli mm venäläisen 54. div komentaja
Gusevski**

ErP 14 komentaja
Kapt Matti Murole
Rauhan tultua
Jämäksen kasarmilla

Kuva V.O. Kanninen Väinö Monosen kirjasta ”Kuoleman kujanjuoksu”

”Hiihtelimme oman joukkosidontapaikan kautta takaisin omalle puolellemme. Siihen oli tuotu kaikki sinä yönä kaatuneet meikäläiset, niitä oli monta kymmentä. Vainajat olivat yhdessä pinossa. Se oli masentava näky. Siinä oli reserviluutnantti Elsinenkin, käsikranaatit vielä vyöllään. Se oli raskasta katsoa.” (AR: Eino Elsinen johti naapurikomppaniaa samassa hyökkäyksessä ja Rasilo tapasi hänet hyökkäyksen alussa.) ”Etulinjamiehenä olemisessa on se hyvä puoli, että sieltä rai-vataan kaatuneet nopeasti pois silmistä.”

”Minun porukkani oli mennyt vähiin. Kivääri-ryhmät olivat menneet kaikki - ei yhtään miestä jäljellä. Loppujen lopuksi TO 4:stä kaatui 13 ja haavoittui 23. Paletuneita oli 6 ja muusta syystä sairaalaan joutuneita 8.” (AR: Ehjäksi jäi siis vain 11 miestä 61:stä !) ”Minulta oli jäänyt sukset sinne suolle kuten varmasti monelta muultakin. Lähdin hakemaan niitä ja otin lähetin mukaani. Jätin hänet suon reunaan ja sanoi että katso vähän perääni, miten minulle käy. Ryssät olivat nousseet asemistaan. Löysin sukseni parinsadan metrin päässä heistä. Ryssiä oli satoja, mustana pilvenä, mustana epämääräisenä ryhmänä. Niillä ei ollut lumipukuja. Viittelöivät minulle kovasti ja huutelivat vissiinkin, että pitäisi mennä käymään siellä. Eipä tehnyt mieli mennä!”

Osana kapteeni Matti Murolen johtamaa ErP 14 Rasilon TO 4 osallistui myös sodan viimeiseen hyökkäykseen venäläisen 54. divisioonan esikuntamottia vastaan Saunajärven Luelahdessa 12-13.3.1940. Poiminta Rasilon kertomuksesta tässä pitkässä uuvuttavassa hyökkäyksessä: ”Juoksin kyyryssä porukkani mukana. Yht’äkkiä tuntui kova tempaus vyössä ja kaaduin selälleni tempauksen voimasta. Varajohtajani – entinen luokkakaverini Eino Korhonen hyökkäsi luokseni kysyen, miten kävi. Sanoin, että ei tässä mitään.

Rukajärven suunnalla - apua tarvitaan - apua tarjotaan - Kaveria ei jätetä.

Teksti: Tenho Tikkanen, Rukajärven suunnan historyayhdistyksen puheenjohtaja

Kuvat: Rukajärven suunnan historyayhdistys ry

Rukajärven veteraanit tekivät kauaskantoisia päätöksiä Nurmeksessa 1986 perustaessaan Rukajärven suunnan historiikkitoimikunnan. Tuon työn tuloksena he keräsivät suuren määrän veteraanihaastatteluja, haastattelivat 640 miestä ja 35 lottaa, aineistoa kertyi peräti 12.600 sivua. Kaikkiaan 570 veteraanin ääninauhat mikä käsittää 1436 asiakirjaa ja 1,4 Gt, digitoituna. Tämä aineisto oli perustana Antti Tuurin Rukajärven taisteluista kertoville kirjoille. Se aineisto on pohjana Rukajärven tie-elokuvalle ja monet muutkin kirjailijat ovat käyttäneet aineistoa tietolähteenään.

Nurmeksessa perustetun historiikkitoimikunnan työtä jatkamaan perustettiin 19.9.2009 Rukajärven suunnan historyayhdistys. Sen työn tuloksena on saatu kasaan 102800 asiakirjaa peräti 1741 GT digitoitua aineistoa ja tuon lisäksi on kasassa yli 20.000 valokuvaa ja liki 200 veteraanin videohaastatteluaineisto. Yhdistyksellä on Lieksassa (1.7.2013) ja lisämessä (13.3.2014) toimivat Rukajärvi-keskukset, Rukajärven tie on nimetty 2.7.2011, mikä on ainut maamme Jatkosodan auktorisoiduista taisteluteistä. Yhdistys on rakentanut Rukajärven tien kohteita, on rakennettu Jukolan Motti -pirtti ja kunnostettu kelpuujäljitelmäbetonielementeillä Änäkäisen Salpaetuasemassa taisteluhaudaus. Yhdistys on julkaissut parikymmentä teosta. Vuoden 2016 kesällä hankittiin omistukseen Lieksan Rukajärvi-keskuksen käyttöön oma 400 m²:n näyttelytila, mikä sijaitsee keskeisellä paikalla Lieksan rautatieasemalla puolenhehtaarin tontilla. Kaikki tämä on tietoista työtä rauhan puolesta. Tietysti toivotaan, että kohteet omalta osaltaan olisivat vahvistamassa näiden alueitten elinvoimaa ja toimisivat kotimaan matkailuelinkeinon kautta maamme työllisyyden hyväksi.

Usein kuvitellaan, että Rukajärven suunnaltakin on kaikki olennainen kaivettu esiin eikä enää ole tarpeen tehdä mitään muuta. Veteraanien pariin suunnattu sotahistorian keräystyö ja veteraanihaastattelut jo yksistään paljastavat historian tutkimuksen mielenkiintoisen puolen, juuri sieltä tulee jatkuvasti esille uutta ja arvokasta tietoa ja myös perillisten toimesta. Meidän ei ole syytä olla huolissamme siitä, mikä on jo museoihin koottuna, vaan meidän on syytä suunnata katseet sinne, mistä löytyy ennen julkaisematonta veteraanitietoa.

Lieksan Rukajärvi-keskus toimii Lieksan rautatieasemalla. Kuva vuoden 5.9.2014 järjestetystä kansalaisjuhlasta 70 vuotta Jatkosodan päättymisestä. Kansalaisjuhlaan veteraanit saapuivat höyryjunalla, juuri sellaisella mitä he käyttivät sodanaikana lomamatkoihinsa.

Perinteen ja historia-aineiston keräystyötä kannattaa jatkaa vielä senkin jälkeen, kun veteraanit itse eivät ole tietoa antamassa. Meidän ei ole syytä olla huolissaan siitä, onko saatu tietoa järjestettyä ja kuvat tunnistettu. Tulevaisuudessa yksistään tietotekniikan kehittyminen sukututkimuksessa antaa mahdollisuuden paljastaa kuvien henkilöitä ja yhdistää tietoja toisiinsa, kun tuo henkilö on edes jossain jo tallennetussa materiaalissa tunnistettu.

Työn jatkamisen merkityksestä osoituksena mainitsen, että yhdistyksemme sai vastaanottaa juuri 18.11.2017 Suomen 100-vuotisen historian merkivuonna yhden arvokkaimmista perinneaineistoistaan, Rukajärven veteraanin, legendaarisen 10.10.1942 kaatuneen sotilaan Arnold Majewskin jäämistön kokonaisuudessaan. Nyt saatu tieto yhdistettynä jo yhdistyksemme hallussa olevaan tietoon, tuo päivänvaloon ennen tuntemattomiksi jäänyttä asiatietoa. Lahjana saatuaan aineistoon sisältyi mm. Majewskin häälahjakalusto. Perimätiedon mukaan sen olivat tehneet Majewskin alaiset sotilaat. Nyt olemme saaneet tietää oikean henkilön ja se avasi tien uuden lisätiedon lähteille.

Yhdistyksemme työ perustuu talkootyön voimaan. Emme maksa palkkaa kenellekään. Meillä ei ole siihen varaa.

Käytössämme on kehittyntä tietotekniikkaa, mikä antaa aikaisempaa huomattavasti paremmat mahdollisuudet koota ja yhdistää sotahistoriatietoa jokaisen sitä tietoa etsivän hyväksi. Tietotekniikka kehittyä edelleen ja juuri siitä syystä meidän tulisi ponnistella voimien kokoamiseksi, jotta vähäiset taloudelliset resurssit hyödyntäisivät mahdollisimman hyvin yhteisiä tavoitteitamme, tiedon keruuta ja sen tiedon hyväksikäyttöä myös sukututkimuksessa. Yhdistyksen käyttöön hankittiin v. 2016 Epookki-tietojärjestelmä. Se saatiin rahoitetuksi Opetusministeriön apurahan ja Juha Vidgrenin lahjoituksen sekä yhdistyksen omien varojen turvin. Tietojärjestelmään voivat sota- ja sukhistoriasta kiinnostuneet tallentaa itse tietoa, kirjoitettua tekstiä, ääninauhua, videohaastatteluita ja valokuvia. Näin olemme saamassa työhön mukaan lisää käsiä ja käyttövoimaa ilman rahallisia lisäkustannuksia.

Käytännön sotahistoriatyöstä

Merkittävin työ on kuitenkin Rukajärvi-keskusten myötä tehty sotahistoria-aineiston keräyksen ja taltiointin alalla. Näin Rukajärven suunnan historiayhdistys jatkaa sääntöjensä mukaan veteraanien vuonna 1986 perustaman Rukajärven suunnan historiikkitoimikunnan tuloksekasta työtä. Vahvistaakseen perinnetyötä yhdistys järjestää E.J. Raappanan, Ermei Kannisen ja Pentti Perttulin syntymäpäivinä vuosittain muistoseminaarit vuorotellen hallinnoimissaan kahdessa Rukajärvi-keskuksessa.

Maassamme pitäisi luoda sellainen yhteinen hengekohotusliike, jolla pidettäisiin huolta toinen toisistamme. Veteraanisukupolven yhteisissä tapamisissa korostuivat aiemmin lähes tuntemattomien aseveljien keskinäiset suhteet ”Mehän olemme enemmän kuin veljeksiä, me olemme aseveljiä.” Yhteisiä olivat rintamalla koetut raskaat kokemukset ja koettelemukset, joista näillä kovia kokeneilla miehillä oli yhteinen näkemys. Niinpä ei ole mitenkään turhaa korupuhetta lausua: ”Kaveria ei jätetä”.

Yhteen kuuluvuuden tunne oli käsinkoskeltavissa näiden miesten välillä aina heidän tavatessaan. Se koski yhtälailla rintamalla tositilanteita kuin myös sodan jälkeistä aikaa. Sodassa kysymys oli eloonjäämisestä. Sotien jälkeen kyse oli maan tulevaisuudesta. On lausuttu, että sanonta ”kaveria ei jätetä”, kuvastaa suomalaisten sotilaiden sitoutumista toisiinsa. Se oli yhteisvastuuta, joka kantoi yli kuoleman rajan. Se ilmeni myös siinä, että kaikki kaatuneetkin pyrittiin saamaan kotiseurakunnan multiin.

Varmasti tällaisella toinen toisensa kunnioituksella oli erityisen suuri merkitys juuri sodan aikana. Kaikki luottivat toisiinsa ja

yhteiseen tavoitteeseen maan itsenäisyyden säilyttämiseksi. Itsenäisyys säilyi, mutta sen eteen on tehtävä edelleen lujasti työtä. Sen nämä miehet oppivat rintamalla ja ovat opettaneet samat periaatteet myös jälkipolville.

Rukajärven rintaman joukot huollettiin yhden huoltotien, Rukajärven tien kautta. Matkaa Lieksasta Rukajärvelle kertyi peräti 230 km ja Rukajärveltä Ontajärvelle eteläisimpään kenttävartion oli vielä 50 km. Vastuualue oli sodan alussa 200 km levyinen ja sodan lopulla peräti 290 km. Rukajärven tietä kulkiessaankin rintamasotilaan ja lotat olivat aina kuoleman vaarassa.

Veteraanien työn tuloksena saatoimme viime vuonna viettää itsenäisyytemme 100-vuotisjuhla. Rukajärven suunta liittyy monella keskeisellä tavalla maamme itsenäisyyteen, kuten jo edellä lausuin. Rukajärven joukot olivat ainut joukko-osasto Mustalta mereltä Jäämerelle, joka säilytti sodan loppuun asti hyökkäysvaiheessa saavuttamansa asemat. Rukajärven suunnan joukot olivat Suomen Marsalkka Mannerheimin luottojoukko-osasto.

Näissä mietteissä liikuin nostalgisin tuntein kuluneena kesänä Rukajärven tiellä. Komentaja E.J. Raappana ei turhaan puhunut aseveljilleen Repolassa 20.9.1944 järjestetyssä jäähyväisparaatissa. Laskiesamme Joensuussa 2.6.2017 E. J. Raappanan haudalle seppeleen, lainasimme komentajan puhetta ja kirjasimme seppeleen nauhalle: ”Minä uskallan toivoa, että säilytätte saman kunniakkaan nimen, jonka joukkomme täällä ovat saavuttaneet.”

Kahdelle muulle nauhalle tuli teksti: * Kunnioitetun Rukajärven suunnan komentajan E.J. Raappanan muistoa kunnioittaen. *Rukajärven suunnan veteraaniveljet, Rukajärven suunnan historiikkitoimikunta, Rukajärven suunnan historiayhdistys ry.

RUKAJÄRVI-KESKUKSET

Iisalmessa

Liput ja tiedustelut, Iisalmen seurahuone
Yhteystieto: Savon katu 24, 74100 Iisalmi
Puh: +358 44 020 7704,
Avoinna, arkisin 10.00 – 15.00
Opastus: Seurahuone/Iisalmen malkailuoppaat

Lieksassa

Liput ja tiedustelut, Lieksan tukipiste ry
Yhteystieto: Asema-Aukio 2, 81700 Lieksa
Puh.013-521929, Avoinna: ma klo 9.00 – 15.00
ti – pe klo 9 – 17, la – su klo 10 – 16, muulloin tilaus
Opastus: Lieksan Malkailuoppaat ry, puh. 045-8947557
ja 044-2592553, opastusta myös muina aikoina.

www.rukajarvikeskus.fi • www.rukajarvensuunnanhistoriayhdistys.fi

Kadoksissa yli 70 vuotta - Viimein kotiseudun multiin

Teksti: Ossi Laine

Kuvat: Ossi Laine, SA-kuva

Kaikessa tahdon käyttäytyä niin kuin uskollisen, kunnollisen, kuuliaisen ja urhoollisen sotilaan tulee, niin hyvin nykyisessä toimessani kuin myöskin siinä, mikä minulle vastedes ehkä uskotaan tai annetaan. Käskeynalaisiani kohtaan minä tahdon olla oikeudenmukainen, pitää isällistä huolta heidän hyvinvoinnistaan, hankkia tietoja heidän toiveistaan sekä olla heidän neuvonantajansa ja ohjaajansa.

Kaiken tämän minä lupaan kunniani ja omantuntoni kautta uskollisesti täyttää, niin totta kuin Jumala minua auttakoon ruumiin ja hengen puolesta.

Tämän upseerivalassaan 26.2 1942 antamansa lupauksen sonkajärveläinen luutnantti Seppo Elias Hänninen täytti viimeistä piirtoa myöten. Hän kaatui 23-vuotiaana komppanianpäällikkönä Ontrosenvaaran koillispuolella 16.8 1944. Taistelussa, joka oli viimeinen jatkosodan taistelu, jolla oli operatiivista merkitystä.

Viimeinen merkintä hänestä on III/JR 10:n sotilaspastori Pentti Virtaniemen kaatumisilmoituksessa: Ruumis jäänyt kentälle. Kaatunutta ei voitu tuoda pois avoimelta kankaalta läheltä vihollisen asemia suomalaisten vetäytyessä. Sukevan sankarihauta sai odottaa tyhjänä lähes 74 vuotta.

Taistelut olivat hiljenemässä elokuussa 1944 muilla Suomen rintamaosilla, mutta Rukajärven suunnalla käytiin vielä kiivaita taisteluja Ontrosenvaaran-Tahkokosken maastossa. Taisteluosasto Murole oli lähtenyt hyökkäykseen varhain 16.8 -44 yöllä vihollisen huoltotielle sen lyömiseksi lopullisesti pois Tahkokosken maastosta.

Osastoon kuulunen pataljoona Seitamon eteneminen pysähtyi erään vihollisen tukikohdan ns. "Mottikukkulan" edustalle. Näin oli välttämätöntä hyökätä ja tuhota tämä kiusalliseksi käynyt tukikohta, josta pystyi hallitsemaan tulella laajaa aluetta.

Pataljoona Seitamolle alistettiin hyökkäystä varten reserviksi pataljoona Haloselta yksi komppania, luutnantti Seppo Hännisen 9./JR 10.

Viiden minuutin tulivalmistelun jälkeen käynnistyi klo 13,00 komppania Korhosen hyökkäys. Hyökkäys tyrehtyi heti alkuun kiivaaseen vihollisen tulitukseen. Reservinä ollut komppania Hänninen sai hyökkäyskäsken ja eteni aluksi harjulle, mutta pian tämänkin komppanian voimat ehtyivät ja vaikeassa peräntymistilanteessa jäi kaatuneen luutnantti Hännisen ruumis taistelukentälle.

Läheltä seurasi tilannetta luutnantti Hännisen lähetti Maunu Kankaanpää ” Etenimme n. 70 metrin etäisyydelle vihollisen asemista. Hänninen ampui konepistoolillaan polvelta, kun hän äkkiä lyhyistyi maahan ilmeisesti konetuliaseen luodin tai kranaatin sirpaleen osuessa. Todennäköisesti hän kuoli välittömästi”. Rohkea ja urhea sotilas, joka oli osoittautunut myös inhimilliseksi ja lämminhenkiseksi ihmiseksi oli tavannut kohtalonsa.

Seppo Hännisen tuntolevy

Seppo Hännisen lähetti 95-vuotias Maunu Kankaanpää esimiehensä haudalla.

Seppo Hännisen maalliset jäännökset löydettiin va-paaehtoisten etsijöiden toimesta vuonna 2012. Hänet siunattiin 19.5 2018 kotikylän sankarihautaan sotilaallisin menoin. Sukevan kirkkoon oli kokoontunut runsaasti saattoväkeä. Siunauksen toimitti Kainuun Prikaatista kenttärovasti Penna Parviainen. ” Me tuomme kaatuneet kotiin. Näin helpotamme omaisten tuskaa ja kunnioitamme sankarivainajia” hän totesi siunauspuheessaan. Omaisten lisäksi arkulle laskivat seppeleet Puolustusvoimat/ Kainuun Prikaati, Sukevan Sotaveteraanit, 14.D:n perinneyhdistys ja Rukajärven suunnan historiayhdistys.

Pohjois-Savon reserviläiset toimivat kunniavartioitehtävissä kielekkeisellä valtiolipulla ja arkulla, arkun kantajina sekä hautaan laskijoina. Hautaan laskemisen aikana reserviläisosasto ampui kunnialaukaukset.

VAHDINVAIHTO

Teksti ja kuva: Heikki Pitäjämäki

Kuhmolaiset veteraanit ovat Talvisodan jälkeen kymmenien vuosien aikana opastaneet matkailijoita Kuhmon Talvisotakierroksella Jyrkänkoscilla, Kilpelänkankaalla ja Tyräväärassa.

Heinäkuussa 1990 Kuhmon reserviläiset ryhtyivät opastamaan matkailijoita Kuhmon Talvisodan taisteluihin aina kolmen viikon ajan heinäkuussa.

Everstiluutnantti Jouko Mattilan Kainuun tykistörykmentin komentajan tuella hankittiin Jyrkänkoscalle museotykkejä ja muita jalkaväen keveitä aseita nähtäväksi turisteille.

Kuva alkuaikojen avajaisjuhlasta. Vasemmalla everstiluutnantti Jouko Mattila, silloinen Kainuun Tykistörykmentin komentaja

Reserviläiset rakensivat Jyrkänkoscen tukikohtaan yhdistykselle Korpilinna majan, tykkihallin, panssarihallin, Keltaisen talon näyttelytilaksi ja kenttävartio Arkun miehistökämpän veteraani Eino Komulaisen ohjeitten mukaan.

Museoalueelle rakennettiin tykistön tuliasema ja sota-aikainen pahviteltha.

Reserviläisten näyttelytoiminta alkaa heinäkuun aikana aina avajaisjuhlalla, jossa ovat mukana Kainuun Tykistörykmentti, Kuhmon Mieslaulajat ja Kuhmon Puhallinorkesteri. Kuhmon Seurakunta pitää juhlapaikalla kenttähartauden. Avajaisjuhlan päättää Kainuun Tykistörykmentin kalustonäyttely ja toimintaesitys.

Reserviläiset esittelevät Kuhmon taistelujen historiaa aina kolmen viikon aikana liki 50 talkoolaisen voimin. Näyttelyalueeseen tutustuu joka heinäkuu liki 4.000 matkailijaa. Nyt reserviläisten vieraina

näyttelyalueella on käynyt 100.000 matkailijaa. Ensi vuoden tavoitteena on saada museokalustoon tykin etuvaunu.

Museotoiminnan virittäminä reserviläiset ovat hankineet 50 perinneasetta, Pystykorvakivääriä, joilla on suoritettu perinneammuntoja.

Elävä historia antaa reserviläisille voimaa esittelytoimintaan Jyrkänkoscilla.

Raportti Rukajärveltä Ontajoen Suvi -tukikohdassa 4.10.1942 kaatuneen luutnantin etsinnöistä 7.9.-11.9.2018

Teksti ja kuvat: Antti Koskinen

Taustaa: Etsintöjä on suoritettu kohteessa eri kokoonpanoilla aktiivisemmin vuodesta 2016 lähtien. Ratkaisevaa läpimurtoa ei etsintätuloksen osalta kuitenkaan ole saavutettu. Sen sijaan eri etsintäkertojen myötä paikan päällä toimien on vahvistunut käsitys taistelun kulusta. Myös sotapäiväkirjojen ja melko kattavaan taustamateriaaliin tutustumisen kautta 4.10.1942 vallinneista olosuhteista, veteraanihaastatteluista saa-duista muisteluista, eri lähteistä ja monilta tahoilta saaduista vinkeistä sekä näkemyksistä ja oletamuksista on ollut hyötyä etsintää toteuttaneille. On selvää, että kaikkien ”kivien” kääntämisen myötä myös ns. absoluuttisen totuuden osuus tapahtumien kulusta ja niiden osalta etsimämme luutnantin kohtalon päätepiisteestä alkaa vahvistua. Tämän johdosta lisätutkiminen mm. silloisen Neuvostoliiton sota-arkistosta on paikallaan koskien erityisesti juuri aikaa ennen kyseistä Suomen taistelua kuin taistelun jälkeiseltäkin ajalta. Tämä tarkoittaa esimerkiksi Neuvostoarmeijan 3./JR 132 toiminnan lähempää tarkastelua sikäläisten sotapäiväkirjojen osalta 3-5.10.1942 päivien tapahtumakirjauksia. Tässä edellä siis taustaa Suomen taistelussa 2./JR 52 IV:n joukkueen johtajana taistelleen luutnantin (Kalle Juhana Ipatti) kohtalon ja sotapolun päätepiisteen viimeisen leposijan paikan selvittämiseksi.

Etsintämatkan tiivistetty kertomus

Syksyn 2018 etsinnän suunnittelun tekivät pääosin varkautelainen eläkeläinen Antti Koskinen (kaatunut luutnantti oli hänen enonsa), paltamolainen yrittäjä Ossi Laine (hänen isänsä oli jonkin aikaa ennen Suomen taistelua em. luutnantin kanssa samassa yksikössä (I / JR 31) Rukajärvellä. Etsintään osallistui myös paikallinen rukajärveläinen eläkeläinen Vasiliy Gulevich, joka on ollut mukana muutamilla aiemmilla etsintäkerroilla. Hänen roolinsa ja etsijäkokemuksensa sekä etsijänä toimisen osaamisensa olivat ensiarvoisen tärkeitä seikkoja kenttätöissä. Vasiliy tarjosi suomalaisille etsijöille paitsi etsintäapua ja -tukea, myös kuljetuksen UAZ maastoautolla (”Klim Vorosilov”)

Rukajärveltä Suvi -tukikohtaan venäläisten sodanaikaisen Neuvostoarmeijan joukkojen huoltouran pohjia ja linjoja hyödyntäen. Etsinnässä maastossa mukana jalkaisin kohteeseen siirryttäessä ja siellä toimittaessa etsijät kantavat mukanaan sievoisen määrän erilaisia työvälineitä, kuten useita isoja ja pieniä metallinilmaisimia, rautalapioita, etsintäpiikkejä, vesureita, repullisia eväitä ja muita etsijöiden huoltamisessa tarvittavia erilaisia tarvikkeita (keitin, juotavaa, vettä, paperia, laastaria, puukkoja, kannettava tietokone, GPS suuntimet, kännykät, kartat, varavaatteet jne), joten tavallisen painavin kantamuksin mäkisessä tiheässä sekä myös paikoin hyvin soisessa maastossa toimitaan.

Matkapäivä 7.9.2018

Kokoontuminen Paltamossa n. klo 9.00 ja siirtyminen asuntoautolla rajalle Vartiuksen ja Lytan kautta Kostamukseen, jossa elintarvike ja polttoainetäydennys. Matkaa jatkettiin Nokeusjoki ohittaen (kenraali E.J. Raappanan kalastuspaikka) Kuollunkijärven (jossa olevassa saarella näkyi yhä sodan aikainen suomalaisen ”kalastuskomppanian” mökki) sivuitse Tsirkka-Kemijoki ylittäen ja sodan aikaiseen Tsirkka-Kemijoen vanhan sillan raunioihin tutustuen.

Matkan varrella pidettiin ruoka- ja kahvitauko tien sivulle metsän varteen poiketen. Poikettiinpa matkalla Tiiksan kylän raitin kautta tiiksalaisten arkea havainnoiden. Rukajärvelle ja siellä Vasiliyn kotiin saavuttiin n. Klo 19.05. Ilta-pala nautittiin Vasiliy kodissa ja sen jälkeen vielä ennen yöpuulle

menoa käytiin läpi ja kerrattiin seuraavan päivän ohjelma sekä etsintäsuunnitelma.

Matkapäivä 8.9.2018

Herätys klo 7.00, jonka jälkeen aamutoimet, aamupuuro ja tee sekä eväät ja varusteet Vasiliyn maastoautoon. Siirtyminen Suvi -tukikohdan maastoon ja patikointi metsäuraa myöten varusteiden kanssa luutnantin kaatumispaikan (peitepiirroksen x-kohta) maastoon n. 1,2km. Päivän etsintäalue merkattiin ollen kooltaan n. 70mx70m peitepiirroksen kaatumispaikan jäädessä neliön sisään. Seuraavaksi merkattiin neliön sisältä kaikki ne maastokohdat ja kuopat sekä maastopainaukset, jotka voisivat olla kaatuneen hautauspaikka. Näitä em. neliön sisään jääviä kohteita merkkasimme n. 50 paikkaa, jotka tutkittiin tarkoin sekä kaivettiin auki. Kaivauksien tuloksena esiin nousi runsaasti kivääri/pikakivääri ja konepistoolin patruunoita sekä hylsyjä. Löydösten seassa oli myös suhteellisen hyvin säilynyt venäläisen sotilaan vihreä emalimuki. Tavanomaisemmat löydökset olivat patruunoiden ja niiden hylsyjen ohella erikokoiset kranaattisirpaleet (muutaman sadan gramman koosta aina useamman kilon painoisiin). Toinen erikoisempi löydös oli ensisiteen palanen.

Merkattujen paikkojen etsintää jatkettiin klo 16.30 saakka, jonka jälkeen patikoitiin varusteineen reilut 1,2km Vasiliyn maastoautolle ja edelleen tukikohdan huoltouran pohjaa myöten ajaen (n.4 km) päätielle ja edelleen Rukajärvelle (n. 12 km).

Matkapäivä 9.9.2018

Herätys klo 7.00, aamutoimet kuten edellisenäkin päivänä samoin kulku Rukajärveltä Suvi -tukikohtaan. Edellisen etsinnän suunnitelmaa tarkennettiin 8.9.2018 illalla siten, että etsintäalue rajattiin maastossa seuraavaksi 40mx40m neliön muotoiseksi huomioiden, että peitepiirroksen esittämä kaatumispaikka jää pienemmän em. neliön sisään. Tämän alueen etsittävät kohteet merkattiin kukin (30 kpl) kahdella valkoisella paperipalalla erotukseksi edellisen päivän merkattuihin kohtiin. Löydökset olivat kivääriin lukko, suomalainen ja venäläinen käsikranaatti, hurja määrä eri kokoisia kranaatin sirpaleita ja kivääri-/pikakivääri sekä kp-patruunoita ja hylsyjä. Erikoisin löytö oli ALKO:n viinapullon korkki ja sirusina oleva pullo. Korkki oli kiinni pullonkulan kierteissä.

Erästä toisesta kohdasta löytyi venäläisen viinapullon isohkoina siruina säilyneet kappaleet.

Ruokatauon jälkeen halusimme kartoittaa mahdollisen Suveen suomalaisten puolelta Riuskasta johtaneen huoltouran varren, tavoitteena katsoa löytyisikö jälkiä, merkkiä tai muita viitteitä uran varrella lähellä purolinjaa ja Suven 4.10. klo 17:20 käynnistyneen ko. taistelun viimeisen hyökkäyksen tueksi mainittuja patruunatäydennys- ja jsp-telttojen paikkoja. Tämän kartoituksen havaintona oli, että sotapäiväkirjamerkintöjen ja erityisesti 2./JR 52:n taistelua myös klo 17.20 hyökkäyksessä johtaneen kapteeni Kalevi Mykkäsen käsin kirjoittamaan kertomukseen tukeutuen ko. teltat eivät olisi voineet olla hyvin lähellä etulinjan hyökkäviä joukkueita. Tätä toteamusta tukee yhtäältä maastossa etäisyyksien mittaaminen ja toisaalta kapteeni Mykkäsen kirjoitus taistelun kulusta, jossa hän mm. mainitsee II/JR 52 2..komppanian (siis myös IV joukkueen, Ipatti, klo 17.30 luotisuihku rintaan, haavoittui/haavoittuneena kuolemaa tehneenä/kuollut) saaneen käskyn Mykkäselä itseltään klo 17.45 tehtävää sisäänmurtoyritystä varten ja koskien että Ipatti yritettävä saada / hakea pois maastopaikasta, siinä kuitenkin onnistumatta. Mykkänen kirjoittaa omakätisesti kertomuksessaan ko. komppanian etäisyyksistä klo 15.10 purolinjalta alkaneen hyökkäyksen edenneen vasemmalla (1. ja 2. joukkueen eli Paananen ja Tampio) n. 100 metriä ja oikealla sivustalla (4. ja 3. joukkue eli Ipatti ja Rimpinen) n. 150 metriä. Hyökkäys oli kuitenkin pysähtynyt klo 16.00 ja komppania vedetty sirpalerajan ulkopuolelle klo 16.10. Uusi tulivalmistelu alkoi klo 17.08 ja toinen klo 17.20. Kapteeni Renvallin käsky (Mykkäselä) klo 18.45 irtautua ja siirtyä Riuskan komentopaikan korkeudelle. Irtautuminen alkoi klo 19.10 ja klo 19.50 oli komppania määrättyllä paikalla. (Riuskan tasalla).

Pohteita ko. Riuskasta Suveen johtaneen huoltouran varteen mahdollisesti sijoitettujen patruunatäydennys- ja jsp-teltan paikasta. Kapteeni Mykkänen kirjoittaa omakätisessä taistelukertomuksessaan määränneensä patruunakeskuksen ja jsp:n Suveen johtavan tien varteen ja muuttaisivat niitä sikäli kuin hyökkäys edistyi.

Pohteena juuri luutnantti Ipatin etsintöjen kannalta oleellista onkin mm. se, onko Ipatti a) itse luotisuihku rintaan klo 17:30 sattuneena raahautunut em. jsp:lle vai b) onko taistelukavereista joku tai jotkut taistelusta irroittautuen samoihin aikoihin tuoneet Ipatin jsp:lle?

Miten tulisi jälkikäteen arvioiden tulkita sellainen ristiriitainen tilanne, että kapteeni Mykkänen kirjoittaa komppaniansa klo 17.45-18.30 yrittäneen sisukkaasti kehittää sisäänmurtoa ja saada luutnantti Ipatin ruumis pois, kuitenkin onnistumatta. Hyökkäys tyrehtyi ja jatkui taistelu erittäin vilkkaana laukausten vaihtona.

Pohde siis on tältäkin osin a) onko patruunakeskus ja jsp voineet olla vielä tuohon aikaan (17.45-18.30) Suveen johtavan tien varrella joko purolinjan etu- tai takapuolella (huom! 150m ja 100m edennyt hyökkäys puro-eli hyökkäyksen lähtölinjalta ja b) miten sisäänmurtoyrityksen aikataulun (klo 17.45-18.30) ja kapteeni Mykkäsen kapteeni Renvallilta saaman irtautumiskäskyn (18.45) ja irtautumisen alkamisen (19.10) sekä Riuskan korkeudella olemisen (19.50) kanssa sopii yksityhteen se, ettei luutnantti Ipatia evakuoitu jsp:stä, jos hänen erään tulkinnan mukaan esitetään sinne tuodun (pastori Martti I. Honkasen käsivarsille).

Myös kysymyksiä herättää se, että miksi kapteeni Mykkänen omakohtaisessa Suven taistelukertomuksessa ei mainitse pastori Martti Honkasta taistelua seuranneiden joukossa, kun Mykkänen kirjoittaa omakätisesti kuitenkin itse olleensa Suveen johtavan tien varressa luutnantti Ipatin ja vänrikki Tampion joukkueiden (Ipatia 4. joukkue ja Tampio 3. joukkue) välirajalla johtamassa taistelua. Samoin paikalla olivat kapteeni Mykkäselä alistetut Rask. Krh./11/JR 10:stä, Krh.j./11/JR 10:stä, Krh.j./11/JR52:sta, Krh.j./11/52:sta ja tykistöstä.

Pohdittavaa on myös kuinka nopeasti taistelun tuoksinassa patruunakeskus ja jsp vedetään (17.45-18.30), Riuskaan läheltä Purolinjaa (hyökkäyksen lähtötaso) tai vaikka taaempaakin toinen linja (pääpuolustuslinjan ja Purolinjan väli n.400m), kun irtautumiskäskey tulo klo 18.45, irtautuminen alkoi klo 19.10 ja Riuskan taso oli saavutettu klo 19.50. Hevospelilläkin patruunakeskuksen ja jsp:n siirtämisessä lienee riittävästi kuormaa ja painoa vietäväksi Riuskaan (Purolinjalta mitaten Riuskaan yli 400m). Jos kerran luutnantti Ipatia oltaisiin erään tulkinnan mukaan tuotu jsp:lle /olisi irtautumiskäskyn aikoihin vaikka kuolleena jsp:llä, miksi häntä kuollutta ei evakuoitu jsp:n mukana. Ipatia oli ainut Suven taistelussa 2./JR 52:n kaatunut ja upseeri.

Pohdittavaa onkin, olisiko venäläiset vieneet rintaan kuolettavasti haavoittuneen /sittemmin kuolleen /kaatuneen luutnantin taistelujen tauottua oman yksikkönsä 3./JR 132 komentopaikkaan

ja haudanneet ruumiin mahdollisesti jonnekin komentopaikan maastoon. Tätä kysymystä meidän etsijöiden on määrä jatkossa selvittää Venäjän sota-arkiston ko. Suven taistelussa olleen yksikön sotapäiväkirjoista.

Etsintäpäivää jatkettiin suunnistamalla samana 4.10.1942 päivänä kaatuneen stm Frans Moilasen (II/JR52 1.komppanian 1.joukkue) kaatumispaikalle. Todettiin paikka ja tutkittiin hieman maastoa metallinilmaisimilla.

Paluu patikoiden maastoautolle ja edelleen maastoautolla metsäuraa pitkin päätielle sekä saapuminen Rukajärvelle n. Klo 17.30. Rukajärvellä varusteiden huolto, ruokailu ja lepo sekä ”kylän” pinnassa jaloittelua ja kylän elämänmenoon tutustumista.

Matkapäivä 10.9.2018

Herätys ja aamutoimet sekä aamupala edellisten päivien tapaan. Maastoautolla Suvi -tukikohtaan saavuimme klo 9.15. Tämän etsintäpäivän tavoitteena oli kaivaa tarkemmin 8 eri edellisenä päivänä merkittyä maastokohtaa peitepiirroksen mukaisen kaatumispaikan tuntumasta. Löydökset olivat aiempien päivien tapaan samankaltaisia sirpale- patruuna- ym. romua. Sen lisäksi esiin nousi venäläisen kevyen krh-heittimen (55-60mm) räjähtämätön melko hyväkuntoinen kranaatin ammus. Kaivauksia tehtiin ruokataukoon saakka ilman ihmeempiä tavaanomaisuudesta poikkeavia löydöksiä.

Päivän toisena tavoitteena oli suunnistaa myös 4.10.1942 päivänä kaatuneen alik Hugo Ikäheimon kaatumispaikalle n. 280 metriä Ipatin kaatumispaikasta. Paikka löydettiin ja tehtiin pintapuolinen tarkastelu metallinilmaisimilla. Toisena tavoitteena oli todeta venäläisten Suveen tekemien linnoitusten määrä, koko ja kunto. Todettiin (mahdollisesti venäläisten toimesta) ko. kohdealueella tehdyn joskus kaivauksia.

Kenttätöyöt lopetettiin n. 15.30 ja suunnistettiin jalkaisin varusteinemme Vasiliyn maastoautolle ja edelleen metsäautotien pohjaa UAZ:lla seuraillen päätielle ja Rukajärvelle. Vasiliyn asunnolla varusteiden huolto, ruokailu ja sauna sekä matkaraportin alustava valmistelu ja kohteesta otettujen valokuvien ja videoklippien läpikäyminen. Saunan jälkeen käppäilimme hieman Rukajärven kylänraitilla ja pistäydymme erään suomea auttavasti puhuvan henkilön luona, saaden iltakahvit

kyläpaikassa. Vasiliyn luona kertosimme tämän kertaisen etsinnän tulokset ja keskustelimme mahdollisuudesta, jonka mukaan Vasiliy voisi alustavasti ottaa selkoa Suessa taistelleen Neuvostoliiton armeijan yksikön (3./JR132) sotapäiväkirjoja ja mahdollisia muita ko. taisteluun liittyviä dokumentteja tutkittavaksi. Tältä osin keskiöön nousee mahdollisuus / epäily, että luutnantti Ipatti on voitu viedä ehkäpä haavoituttuaan ja henkitoreissaan ko. venäläisten joukkojen komentopaikkaan (koska oli upseeri ja pääsi hyökkäyksessä lähelle tukikohtaa /läpimurtoa), jonne sitten menehtyi. Venäläisten oletetaan haudanneen suomalaisen nuoren kaatuneen luutnantin, mutta minne, se odottaa vastausta ja selvinnee toivottavasti venäläisten sotapäiväkirjoista.

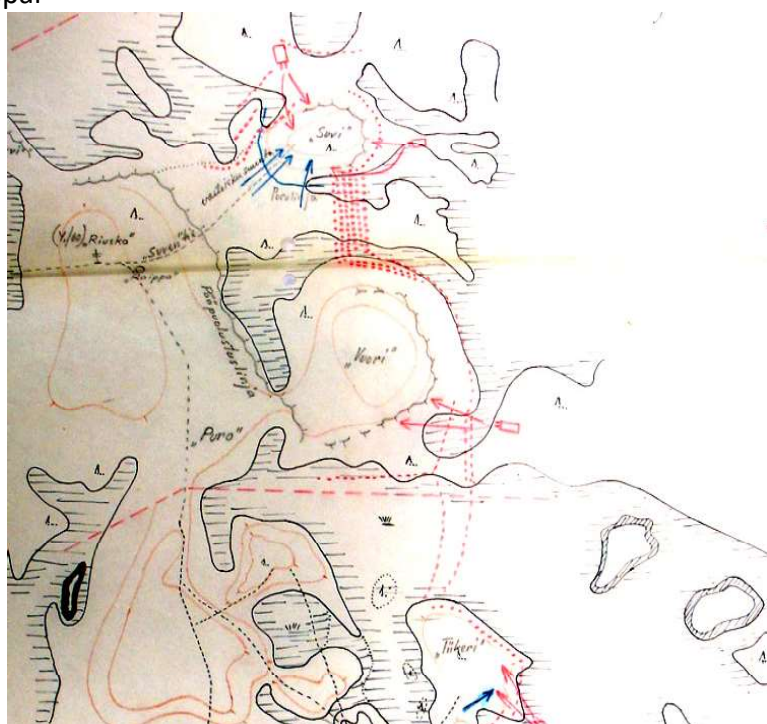

Paluupäivä 11.9.2018

Kohti Suomea starttasimme klo 10:12 sitä ennen nautittuamme runsaan ja mahtavan aamupalan. Paluumatkalla poikkesimme Lietmajärvelle toteamaan paikkakunnan arkea. Kävimme myös ostoksilla torin vierellä sijaitsevassa suurehkossa makasiinissa. Market -tyyppisen kaupan valikoimaa pidimme runsaana ja monipuolisena sekä hintatasoa meidän lähtökohdistamme edullisena. Tuliaisostosten ja eväsostosten jälkeen matka jatkui kohti Suomea. Evästauon pidimme tien sivussa olleella metsätiellä samassa paikassa kuin menomat kallakin. Seuraava pysähdys oli sitten Kostamus, jossa piipahdimme suuressa ostoskeskuksessa ja sen Spar-elintarvikekaupassa. Matka jatkui rajalle päin ja Fregatti kahvilassa nautimme päiväkahvit, jonka jälkeen suuntasimme kohti Lyttän ja Vartiuksen raja-asemia. Paltamoon saavuimme Ossin kotiin n. klo 19:00 ja ruokailun jälkeen ajoin henkilöautollani Varkauteen, jonne saavuin n.klo 22:15.

Tämän kertaista etsintämatkaamme pidimme Ossin kanssa hyvänä ja siinä mielessä onnistuneena, että saimme sekä uusia näkökulmia etsintätyömme jatkolle että vahvistuksia käsityksillemme ko. päivän taistelujen kulusta ja sitä edeltävän lauantai 3.10.1942 päivän eräistä ehkäpä ratkaisevistäkin seikoista. Myös henkilökohtaisella tasolla yhteydenpito ja yhdessä toimiminen venäläisen etsijäkumppanimme kanssa edellyttää toimiakseen henkilökohtaisia kontakteja.

Kuhmon Reserviläiset ry 60 vuotta

Teksti ja kuvat: Heikki Pitäjämäki

Kuhmon Reserviläiset ry:n 60-vuotistapahtumaa vietettiin Keltaisessa talossa su 09. 07. 2017 klo 12.00 alkaen. Tilaisuudessa puhui Liiton varapuheenjohtaja Osmo Suominen. Reserviläispiirin terveiset toi puheenjohtaja Kari Kinnunen. Tilaisuudessa Kainuun tykistörykmenttiä edusti majuri Harry Herranen ja Rajavartiolaitosta kapteeni Jouko Kinnunen.

Tilaisuudessa palkittiin aktiivisia toimijoita mm. kuvassa vasemmalta: Pulkkinen Aarre, Sorjonen Pentti, Malinen Lahja, Mikkonen Hilja, Suominen Osmo, Huotari Matti, Heikkinen Mika, Kettunen Heino, Mononen Reino, Tervämäki Aimo, Tigerstedt Rabbe, Sorjonen Veijo, Pulkkinen Jussi, Piirainen Lauri ja Kähkönen Pauli.

Tapahtumaa juhlistivat Kuhmon mieslaulajat ja Kuhmon puhallinorkesteri.

Tapahtumaan Reserviläisliiton terveiset toi varapuheenjohtaja Osmo Suominen, oikealla Kuhmon Reserviläisten puheenjohtaja Heikki Pitäjämäki.

Reserviipiirien kevätkokoukset

Teksti: Terho Pelli

Kuva: Ari Häkälä

Kainuun reserviipiirien kevätkokoukset pidettiin 22.3. Kajaanissa. Vahvistimme vuoden 2017 toimintakertomukset ja tilit.

Prosenttiammunnassa Kainuun Reserviupseeriipiiri oli liiton paras. Kainuussa parhaat olivat Suomussalmen Reserviupseerit ja Sotkamon Reserviläiset. Reserviupseeriliiton toimintakilpailussa Puolangan Reserviupseerit olivat C-sarjassa 4. ja Paltamon Reserviupseerit D-sarjassa 5.

Reserviipiirien kevätkokouksessa palkitut yhteiskuvassa.

Kainuun piirin parhaat kokonaistoiminnassa olivat Puolangan Reserviupseerit ja Paltamon Reserviläiset.

Kainuun reserviläis Cupin voitti Jaakko Sand Suomussalmen Reserviläisistä. Kuntokortin käyttäjien kesken suoritettussa arvonnassa onni suosi Kajaanin Reserviupseerien Martti Savolaista ja Kuhmon Reserviläisten Jouko Räsästä.

Vuoden reserviupseeriksi valittiin Mauno Heikkinen Suomussalmen Reserviupseereista ja Jaakko Sand Suomussalmen Reserviläisistä.

Itsenäisyyspäivänä jaettiin ensimmäiset Kainuun vapaaehtoisen maanpuolustuksen ansioristit mm. piirien kunniapuheenjohtajille Veijo Kesäläiselle ja Seppo Tuhkaselle.

Osallistuimme aktiivisesti Suomi 100 – vuotta tapahtumiin huomioiden mm. Sotiemme veteraaneja monin eritavoin.

Heikki Pitäjämäelle myönnettiin Maanpuolustusmitali miekkojen kera ja Martti Minkkiselle Reserviupseeriliiton kultainen ansiomitali soljen kera.

Kainuun Reserviupseeriipiirin puheenjohtajana toimi kapt. Martti Minkkinen ja Kainuun Reserviläispiirin yliväap. Kari Kinnunen. Molempien piirien toiminnanjohtajana toimi kapt. Terho Pelli.

Paltamon Reserviläisten toimintaa

Teksti: Ossi Laine

Kuvat: Ari Häkälä, Petri Väisänen

Paltamon Reservilästen pitkäaikainen aktiivijäsen Martti Siira täytti 70 vuotta. Hän tuli mukaan reserviläistoimintaan liittymällä silloiseen Paltamon Reservialiupseeri -yhdistykseen pian asepalveluksen jälkeen. 50-vuotisen jäsenyyden aikana hän on toiminut mm. johtokunnanjäsenenä, sihteerinä ja rahastonhoitajana. Yhdistyksen kevätkokouksessa hänelle luovutettiin yhdistyksen standaari.

Ammunta eri muodoissa on suosituin reserviläistoinnin muoto. Yhdistyksen jäsenet voivat pitää yllä ampumataitoaan omilla ja yhdistyksen aseilla Kontiomäen ampumaradalla. Ampumaharrastuksen aloittavilla on mahdollisuus ampuma-asekouluttajien johdolla perehtyä ammuntaan ja aseisiin turvallisesti. Omia aseita ei välttämättä tarvita ollenkaan.

Ensimmäiset koko liiton kattavat ampumataitopäivät järjestettiin 2008. Ampumataitopäivän tarkoituksena on antaa mahdollisuus tutustua reserviläisten ammuntoihin. Yhdistyksen ampumataitopäivä toteutettiin Kontiomäen ampumaradalla. Samassa yhteydessä perinteisesti ammutaan yhdistyksen jäsenten välinen ampumakilpailu ”Paltakuppi”. Ammunta suoritetaan sotilaskiväärillä, reserviläiskiväärillä ja pistoolilla. Yhteistulos lasketaan kasan halkaisijan perusteella. Kiertopalkinnon sai haltuunsa vuodeksi jälleen kerran aktiivinen ammunnanharrastaja Kari Antikainen.

Kainuun Reserviläispiirin kokonaistoimintakilpailussa vuoden 2017 osalta Paltamon Reserviläiset oli paras yhdistys. Reserviläispiirin kevätkokouksessa 22.3 2018 kiertopalkinto luovutettiin yhdistyksen puheenjohtajalle.

Itsenäisyyspäivän kunniakäynti ja seppeidenlasku sankarihaudalla.

UUTUUSTEOS TALVISODASTA

DOLININ HIIHTOPRIKAATI

Kuoleman kuriiri Kuhmossa

Kuhmon ankarat mottitaistelut ovat jääneet ajan saatossa pahasti Suomussalmen taistelujen varjoon, vaikka suomalaistappiot Kuhmossa olivat kaksinkertaiset. Neuvostojoukkojen ylivoima oli täysin musertava. Näytti jo siltä, että punalippu liehuu pian Kainuun yllä. Mutta toisin kävi. Puna-armeija oli sitenkin pysäytetty.

Eversti Hjalmar Siilasvuon komentama 9. Divisioona sai rivinsä kuntoon ja asettui vastarintaan. Divisioonaa pysäytti ja sitoi hyökkäävät vihollisjoukot tuloreitilleen.

Kun Puna-armeijan varsinainen liikennöinti pääteillä vaikeutui ja lopulta kokonaan pysähtyi, pyrkivät neuvostojoukot sinnikkäästi eteenpäin myös tieurien ulkopuolella tuomalla hiihtojoukkoja avuksi omille joukoilleen. Suomalaisille niistä tutuksi tuli yksi ja pelätty osasto - Dolinin hiihtoprikaati. Sen seurauksena alkoi tapahtumasarja, joka hakee vertaistaan talvisodassa.

Teos sisältää useita miesten kertomuksia, erilaisia tilastoja ja sotapäiväkirjaotteita, väri- ja SA-kuvia sekä värillisiä piirroksia kuten myös laajan sisällysluettelon.

MKT, tietokirjailija Väinö Mononen

puh 050 3495493

vaino.mononen@hotmail.com

Lisätietoja: www.sotatutkija.jimdo.com

- kovakantisena 440 sivua

- ISBN 978-952-80-0107-2

- tilaukset: bod.fi/verkkokauppa

- saatavana myös sähköisenä E-kirjana

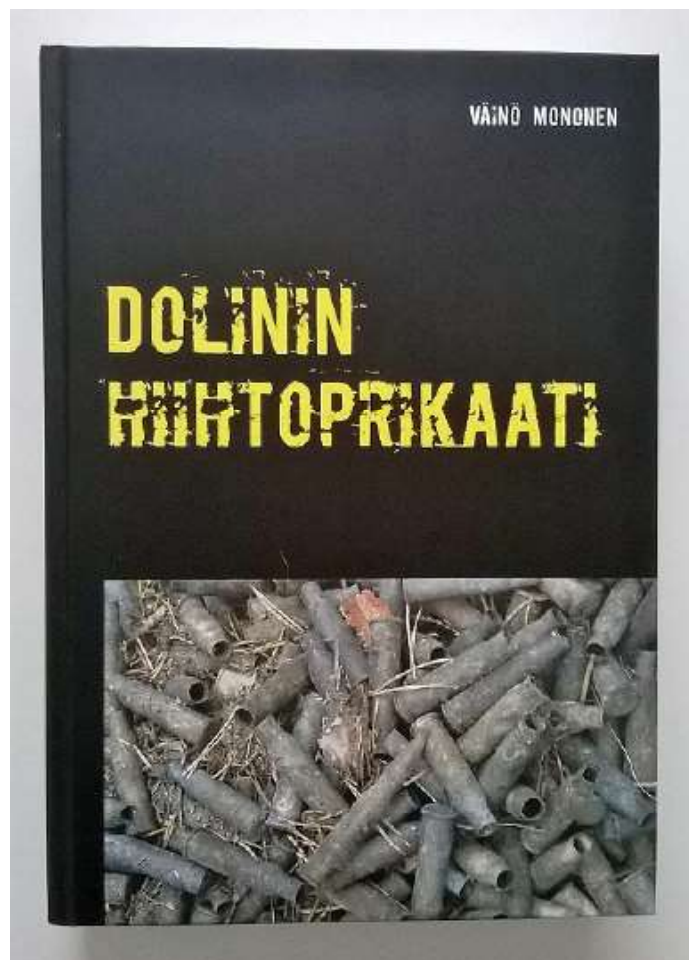
- perustuu tositapahtumiin 1939-1940

- sisältää piirroksia ja paljon valokuvia

- laaja sisällysluettelo ja lähdeaineisto

- tekijä MKT, tietokirjailija Väinö Mononen

- kustantaja Books on Demand 2018

Kainuun Reservipiirien yhteystiedot

Kainuun Reserviupseeripiiri ry

Piirin pj. Risto Haverinen
Kauppakatu 15, 87100 Kajaani
p.0440 285231
[risto.haverinen \(at\) suomi24.fi](mailto:risto.haverinen(at)suomi24.fi)

Toiminnanjohtaja Terho Pelli
Koskitie 4 A 2 89400 Hyrynsalmi
P. 044 3522923
[terho.pelli \(at\) viesti.net](mailto:terho.pelli(at)viesti.net)

Taloudenhoitaja: Martti Minkkinen
Peiponpolku 18 L 87400 Kajaani
040 9618180
[martti.minkkinen \(at\) gmail.com](mailto:martti.minkkinen(at)gmail.com)

Hyrynsalmen Reserviupseerikerho ry

pj. Juhani Kemppainen
Kaartotie 4 A, 89400 Hyrynsalmi
p. 0400512187
[juhani.kemppainen \(at\) tutka.net](mailto:juhani.kemppainen(at)tutka.net)

Siht. Hannu Karjalainen
Poromiehentie 13 89400
Hyrynsalmi
p. 741164
[hannu.karjalainen \(at\) pp.inet.fi](mailto:hannu.karjalainen(at)pp.inet.fi)

Kajaanin Reserviupseerikerho ry

Pj. Risto Haverinen
Kauppakatu 15, 87100 Kajaani
p.0440 285231
[risto.haverinen \(at\) suomi24.fi](mailto:risto.haverinen(at)suomi24.fi)

Kuhmon Reserviupseerikerho ry

Pj. Jussi Pulkkinen
88900 Kuhmo
p. 044 2581380
[jussipulkkinen52 \(at\) gmail.com](mailto:jussipulkkinen52(at)gmail.com)

Siht. Tero Suihko
88900 Kuhmo
[tero.suihko \(at\) kuhmo.eu](mailto:tero.suihko(at)kuhmo.eu)

Paltamon Reserviupseerikerho ry

Pj. Timo Toivonen
Likolahdentie 11

Kainuun Reserviläispiiri ry

Piirin pj. Kari Kinnunen
Viertokatu 32 87150 Kajaani
050 5762333
kinnunen.kari@hotmail.com

Piirin 1. varapj. Ossi Laine
Jänönpolku 4 88300 Paltamo
0400932403
oj.laine@gmail.com

Piirin 2. varapj. Mika Kilpeläinen
044 7502111
Akkoniementie 36 B 10 88600 Sotkamo
mika.kilpelainen@sotkamo.fi

Toiminnanjohtaja Terho Pelli
Koskitie 4 A 2 89400 Hyrynsalmi
044 3522923
terho.pelli@viesti.net

Taloudenhoitaja Seppo Tuhkanen
Ahosenrannantie 48c 87850 Paltaniemi
p. 0400 681514
seppo.tuhkanen@netti.fi

Hyrynsalmen Reserviläiset ry

Pj. Juha Keränen
Hyryntie 16 89400 Hyrynsalmi
050 3420735
keranen.j@suomi24.fi

siht. Jukka Pajala
Hyryntie 29 89400 Hyrynsalmi
0500 675599
jukka.pajala@tilip.inet.fi

Kajaanin Reserviläiset ry

Pj. Teemu Niva
Soidinkuja 3 C 21 87500 Kajaani
p.0404157679
teemu.niva@pp1.inet.fi

Kari Kinnunen
p 050 5762333
kinnunen.kari@hotmail.com

88300 Paltamo

p.044 5748560 t. 040 7377886

[ts.toivonen\(at\)gmail.com](mailto:ts.toivonen(at)gmail.com)

Siht. Esko Härkönen

Uvantie 45

88300 Paltamo

p. 044 2573037

[esko.harkonen\(at\)paltamo.net](mailto:esko.harkonen(at)paltamo.net)

Puolangan Reserviupseerikerho ry

Pj. Harri Peltola

Suolijärventie 83D 89330 Suolijärvi

p 0400 214930

[harri.peltola\(at\)puolanka.net](mailto:harri.peltola(at)puolanka.net)

Siht. Juhani Palola

Variksenmarjatie 2

89200 Puolanka

p. 0400 383229

[juhani.palola\(at\)pp.inet.fi](mailto:juhani.palola(at)pp.inet.fi)

Ristijärven Reserviupseerit ry

Pj. Hannu Liljeblad

[hanski0440\(at\)gmail.com](mailto:hanski0440(at)gmail.com)

Siht. Eero Pyykkönen

Kynnäntie 1, 88400

Ristijärvi

p. 0400 174800

[eero.pyykkonen\(at\)viesti.net](mailto:eero.pyykkonen(at)viesti.net)

Sotkamon Reserviupseerikerho ry

Pj. Jari Koivusalo

Saaritie 8

88600 Sotkamo

p. 040 596 3250

[jari.koivusalo\(at\)holidayclub.fi](mailto:jari.koivusalo(at)holidayclub.fi)

Suomussalmen Reserviupseerit ry

Pj. Mauno Heikkinen

Halsitie 6 89600 Suomussalmi

p. 0400 388024

[mauno.heikkinen\(at\)rautia.fi](mailto:mauno.heikkinen(at)rautia.fi)

Siht. Reino Korvu

[reino.korvu\(at\)gmail.com](mailto:reino.korvu(at)gmail.com)

Kuhmon Reserviläiset ry

Pj. Heikki Pitäjämäki

0400176514

Kappelikuja 8 88900 Kuhmo

heikki.pitajamaki@hotmail.com

Paltamon Reserviläiset ry

Pj. Ossi Laine

Jänönpolku 4, 88300 Paltamo

0400 932403

oj.laine@gmail.com

Siht. Auvo Huovinen

Kelokuja 1 B as 6 88300 Paltamo

p 044 2544199

auvo.huovinen@tutka.net

Puolangan Reserviläiset ry

Pj. Heikki Ohtamaa

Kanervatie 21 F 21 87500 Kajaani

p.050 5920697

heikki.ohtamaa@elisanet.fi

Siht. Heikki Väisänen

Hillatie 14 89200 Puolanka

040 5739029

heikki.vaisanen@pp5.inet.fi

Ristijärven Reserviläiset ry

Pj. Hannu Keränen

p. 044 5605578

Karhulankyläntie 2a 88400 Ristijärvi

hmk55@hotmail.com

Ruhtinansalmen Reserviläiset ry

Pj. Hannu Kinnunen

p. 01027 23766

Kyläntie 8 89920 Ruhtinansalmi

hannu.kinnunen@osao.fi

Sotkamon Reserviläiset ry

Pj. Mika Kilpeläinen

044 7502111

Akkoniementie 36 B 10 88600 Sotkamo

mika.kilpelainen@sotkamo.fi

Varapj. Kalevi Valtanen

044 5086989

kale.valtanen@gmail.com

Suomussalmen Reserviläiset ry

Pj. Risto Matti Pyykkönen

sakaranmatti@gmail.com

0400163930

Toimintakalenteri 2018

Loppuvuoden toimintaa:

- 14-16.9 Syysjotos, Hätilä, Etelä-Häme
- 23.9 Maanpuolustusjuhla, Kajaani
- 25.10. Reservipiirien syyskokoukset, Kajaani
- Marrask. Ilma-ase, Sotkamo
- 18-19.11 RES-liiton Syyskokous, Hämeenlinna
- 5.12. Ylennys- ja palkitsemistilaisuus, Oulu
- 6.12. Itsenäisyyspäivän juhlat ja seppeleenlaskutilaisuudet
- Joulukuu Joulutulet
- 24.12 Kunniavartiot

MPK:N KURSSEJA

[PVMoodle jatkokurssi, Kajaani](#)

13.10.2018 - 14.10.2018

[Kouluttajakoulutus](#)

KAJAANI

20.10.2018 - 21.10.2018

[Protokollakurssi](#)

KAJAANI

27.10.2018

[Alkusammutuskurssi](#)

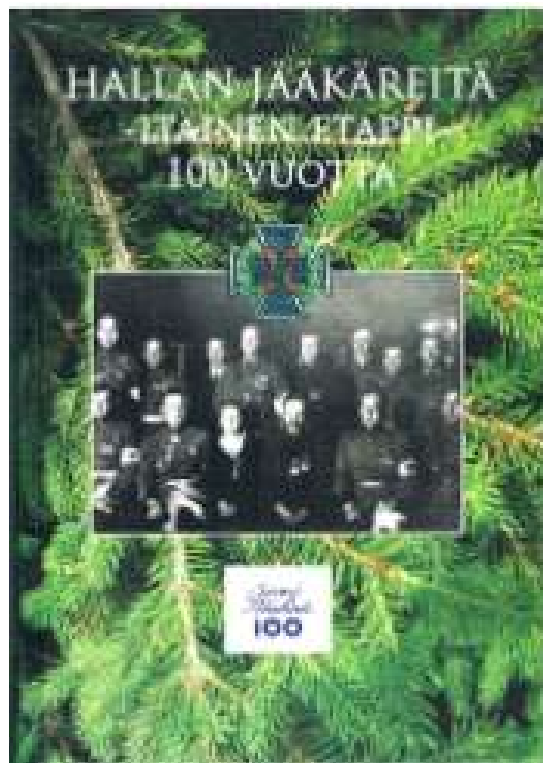
KAJAANI

3.11.2018

Siht. Sami Juntunen
sissisami@gmail.com

Vuolijoen Reserviläiset ry
Pj. Heikki Tuura
040 5523527
Jauhajantie 1 88200 Otanmäki
heikki.tuura@luukku.com

Hallan jääkäreitä Itäinen etappi 100 vuotta

Historiateos (18 artikkelia, 192 sivua, 165 kuvaa) on kun-
niansoitus jääkäriliikkeelle ja erityisesti Kainuun kansan
itsenäisyystahdolle.

Kirja kertoo Kainuun osuudesta jääkäriliikkeessä ja Kai-
nuun läpi kulkeneesta etappitiestä ja kainuulaisista jääkä-
reistä.

Kirjoittajina mm. puolustusministeri Jussi Niinistö, kirjaili-
ja Raija-Liisa Kianto, kenraalit Ilkka Halonen ja Asko Kilpi-
nen, professori Reijo Heikkinen, tohtorit Juhani Lassila ja
Vesa Määttä.

TULE MUKAAN RESERVILÄISTOIMINTAAN

Suomen Reserviupseeriliitto (RUL) on reserviupseerien valmiuksia kehittävä yhteistoimintajärjestö, joka vaikuttaa maanpuolustusedellytysten paranemiseen ja tukee valtakunnan turvallisuutta. RUL:n tehtävänä on ylläpitää reserviupseerien sotilaallisia tietoja, johtajakykyä ja valmiuksia sekä toimia reserviupseerikerhojen ja niiden jäsenten välisenä yhdyssiteenä. RUL on puoluepoliittisesti sitoutumaton.

Liiton keskeisiä toimintamuotoja ovat mm. koulutus, urheilu- ja liikuntatoiminta, sekä järjestö-, aatteellinen- ja perinnetoiminta. Urheilu- ja liikuntatoiminnassa korostuvat sotilastaitoja kehittävät maastojotokset ja -harjoitukset sekä ammunta ja suunnistus. RUL:n jäsenyys tuo selkeitä etuja, mm. Reserviläinen -lehden, piirilehden, vakuutus-, laina- ja polttoneste-etuja.

LIITY JÄSENEKSI osoitteessa <https://maanpuolustusrekisteri.fi/rul/JasenyysIlmo.aspx>

Maanpuolustusjärjestöistä suurin on vuonna 1955 perustettu Reserviläisliitto ry, jonka organisaatioon kuuluu 18 maakunnallista piiriä ja yli 326 paikallista jäsenyhdistystä. Henkilöjäseniä liiton paikallisyhdistyksissä on noin 37.000.

Reserviläisliiton tehtävänä on ylläpitää ja kehittää kansalaisten maanpuolustustahtoa sekä reserviläisten ns. kenttäkelpoisuutta. Yleisimpiä toimintamuotoja ovat ammunta, maastotoiminta, liikunta ja urheilu, erilainen koulutus sekä maanpuolustustahdon ylläpitämiseen tähtäävä työ. Myös veteraanityö ja -tuki on laajaa. Jäsenyyden myötä voi osallistua vapaasti oman yhdistyksen, piirin ja liiton järjestämään toimintaan. Jäsenmaksuun kuuluu myös Reserviläinen-lehden vuosikerta (8 nroa), oman piirin piirilehden vuosikerta sekä erilaisia jäsenetuja ja alennuksia.

LIITY JÄSENEKSI osoitteessa <https://maanpuolustusrekisteri.fi/res/Jasenyys.aspx>